

SINTEZA

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind integrarea străinilor în Republica Moldova)

Nr. d/o	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Consultare prealabilă (demersul MAI nr. 40/905 din 09.03.2026)				
1.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Demers nr. 19/1578 din 23.03.2026	1.	La Art. 1: Se propune la pct. 4 subpct. 4.1, de completat art. 2, alin. (1) din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova cu o nouă literă „lit. f)” cu următorul cuprins: „f) beneficiarii de protecție temporară.”. Propunerea de includere a beneficiarilor de protecție temporară în categoria străinilor beneficiari ai măsurilor de integrare în Republica Moldova este determinată de faptul că în prezent, cadrul juridic existent limitează accesul acestei categorii de persoane la măsurile de integrare, iar în contextul duratei extinse a protecției temporare, se consideră oportună operarea acestor modificări, inclusiv în vederea facilitării tranziției acestor persoane de la protecția temporară la alte forme de ședere. Totodată, menționăm că, integrarea lingvistică, acomodarea socioculturală, ghidarea în comunitate, accesul la studii și la recunoașterea acestora ar contribui substanțial la facilitarea tranziției, precum și la integrarea pe piața muncii a acestor persoane. Potrivit datelor Inspectoratului General pentru Migrație, până la data de 16 martie 2026, au fost eliberate 90.336 documente de protecție temporară. Numărul considerabil al beneficiarilor justifică necesitatea unor ajustări privind integrarea acestei categorii de persoane. În bazate analizei socio-economice¹ realizate de către UNHCR, în colaborare cu Banca Mondială și Joint Data Center on	Nu se acceptă. Propunerea nu poate fi acceptată, din cauza incompatibilității conceptuale dintre protecția temporară și integrarea pe termen lung a străinilor. Protecția temporară reprezintă, prin natura sa, o firmă excepțională și temporară de protecție, instituită pentru gestionarea situațiilor de aflus masiv, fără a presupune stabilirea pe termen lung în statul gazdă. Prin contrast, măsurile de integrare reglementate de Legea nr. 274/2011 sunt concepute pentru persoane cu intenție de ședere durabilă. Mai mult ca atât, includerea beneficiarilor de protecție temporară în măsurile de integrare are un impact bugetar major și dificil de susținut pe termen lung. Numărul mare de beneficiari (peste 50.000) ar genera costuri semnificative pentru serviciile sociale, presiune asupra sistemelor publice. La fel, extinderea grupului țintă care ar beneficia de măsuri de integrare ar conduce

		Forced Displacement (JDC), se estimează că la nivel național, aproximativ 27,6% dintre gospodăriile beneficiarilor de protecție temporară prezintă potențial de activare pe piața muncii, ceea ce ar corespunde unui număr estimativ de 11.200 persoane. Urmare celor expuse, în contextul completărilor propuse, nota de fundamentare urmează a fi ajustată, în special la compartimentul privind impactul financiar, astfel încât să reflecte costul estimativ al integrării acestei categorii pe toate dimensiunile relevante (acomodare socioculturală, cursuri de studiere a limbii române, etc.). Aceste aspecte sunt esențiale, întrucât integrarea cetățenilor străini în Republica Moldova trebuie abordată într-o manieră complexă și integrativă, și nu fragmentată pe domenii. Totodată, se subliniază importanța deosebită a includerii beneficiarilor de protecție temporară în măsurile de integrare lingvistică, având în vedere că necunoașterea limbii române constituie un impediment semnificativ atât în accesarea măsurilor active de ocupare, în special a programelor de instruire (desfășurate în limba română), cât și în integrarea efectivă pe piața muncii. În cazul includerii beneficiarilor de protecție temporară în lista subiecților Legii nr. 274/2011, va avea loc acordarea accesului acestor persoane inclusiv la serviciile și măsurile de ocupare oferite de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (în continuare – ANOFM). În procesul de implementare a accesului la măsurile de ocupare a forței de muncă, în conformitate cu Legea nr. 105/2018, sunt estimate următoarele costuri: a) în procesul de implementare sub aspectul tehnic, a fost identificată necesitatea ajustării sistemului informațional al ANOFM, pentru a ține evidența beneficiarilor străini de serviciile și măsurile active ale ANOFM. În acest sens, UNDP și UNHCR și-au exprimat disponibilitatea de a sprijini acoperirea costurilor aferente acestor ajustări, astfel încât nu vor fi necesare resurse suplimentare din bugetul de stat; b) în ceea ce privește acordarea efectivă a măsurilor de ocupare, costul mediu estimativ per beneficiar este de circa 26,6 mii	la suprasolicitare capacităților autorităților competente. Totodată, se consideră oportună examinarea unor măsuri specifice și limitate, adaptate statutului de protecție temporară, în cadrul unui mecanism distinct, fără a modifica sfera de aplicare a Legii nr. 274/2011, conceput ca o derogare temporară de la cadrul legal existent, inclusiv de la prevederile Legii nr. 105/2018 privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj. Acest mecanism ar urma să fie instituit pentru o perioadă determinată de timp și să permită, în condiții clar reglementate, accesul beneficiarilor de protecție temporară la anumite măsuri de ocupare a forței de muncă, inclusiv servicii de ocupare și programe de formare profesională, în vederea facilitării inserției pe piața muncii, fără a echivala acest acces cu integrarea deplină în sensul Legii nr. 274/2011.
--	--	--	--

		lei. Pentru măsurile active, precum susținerea proiectelor de inițiative locale, sprijinirea inițierii unei afaceri și acordarea subvențiilor pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități, costul mediu per beneficiar este estimat la aproximativ 200,0 mii lei; c) referitor la potențialii beneficiari ai indemnizației de șomaj, nu este posibilă, la această etapă, estimarea unor costuri concrete. Totuși, se menționează că, pe parcursul anilor 2024–2025, pentru un număr estimativ de 2 300 cetățeni ucraineni (inclusiv beneficiari de protecție temporară) au fost declarate contribuții obligatorii de asigurări sociale de stat, ceea ce indică un anumit nivel de integrare pe piața muncii.	
	2.	2.Suplimentar prevederilor din proiect, se propune la pct. 4 subpct. 4.1, completarea art. 2, alin. (1) din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova cu o literă nouă „lit. g)” cu următorul cuprins: „g) străini aflați în proceduri de obținere a unui drept de ședere sau a unui statut juridic pe teritoriul Republicii Moldova.”. Această completare este necesară pentru acoperirea situațiilor în care persoanele nu dețin încă un statut juridic definitiv, dar se află în proceduri legale și prezintă vulnerabilități sporite. Includerea acestei categorii va contribui la prevenirea riscurilor de excluziune socială, exploatare și victimizare și va asigura accesul acestora la măsurile de integrare, precum și la sistemul de asistență și protecții sociale, precum și alte facilități.”.	S-a luat act. Prevederile ce se referă la „măsurile de sprijin timpuriu” au fost excluse din proiect.
	3.	3.Punctul 4 se completează cu un nou punct „4.2”, cu următorul cuprins: „4.2 Aliniatul (2) lit. b) se abrogă”.	Nu se acceptă. Propunerea de la pct. 3 al avizului este conexă cu propunerea înaintată la pct. 1 al avizului. A se vedea comentariul de la pct. 1.
	4.	4.În contextul propunerilor de modificare a Legii nr. 274/2011, se propune completarea alin. (2) din art. 2 al Legii nr. 105/2005 privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea șomajului, după textul „Legea nr. 274/2011 privind integrarea	Nu se acceptă. Propunerea de la pct. 4 al avizului este conexă cu propunerea înaintată la pct. 1 al

		străinilor în Republica Moldova,” cu următorul text: „precum și celor prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. f) din aceeași lege,”.	avizului. A se vedea comentariul de la pct. 1.
5.		5. Punctul 4.2, va deveni 4.3.	S-a luat act. Numerotarea punctelor proiectului a fost ajustată.
6.		6. La pct. 4 subpct. 4.1, textul „străinii documentați în scop de muncă sezonieră și frontalieră” se va substitui cu textul „lucrător sezonier în munci agricole și lucrător frontalier”, în corespundere cu art. 3 din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.	Nu se acceptă. Prevederile pct. 4 sunt corelate cu proiectul de Lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor (<i>care urmează a fi aprobat în a doua lectură în Parlament</i>) și vor intra în vigoare o dată cu intrarea în vigoare a Legii privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova.
7.		7. La pct. 5 din proiect, noțiunea „ <i>străin cu necesități speciale care a obținut protecție internațională</i> ” se propune a fi redactată la forma de plural, având în vedere că definiția acesteia este formulată în mod corespunzător la plural.	Se acceptă. Suplimentar, noțiunea a fost ajustată – „beneficiari de protecție internațională sau azil politic cu necesități speciale”, pentru a fi uniformizată cu prevederile Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova.
8.		Totodată, din conținutul noțiunii se propune excluderea termenului „ <i>copii</i> ”, în vederea evitării unei redundanțe normative și asigurării unei formulări unitare. Propunerea se întemeiază pe necesitatea asigurării coerenței cadrului normativ național și a respectării standardelor internaționale în domeniul protecției drepturilor copilului. În conformitate cu prevederile art. 53 din <i>Codul familiei</i> nr. 1316/2000, statul garantează apărarea drepturilor și intereselor legitime ale copilului, iar responsabilitatea primordială pentru creșterea și dezvoltarea acestuia revine părinților sau persoanelor care îi înlocuiesc. În situațiile prevăzute de lege, intervenția statului se realizează prin intermediul autorităților tutelare și al altor instituții abilitate, în baza unor mecanisme intersectoriale bine	Nu se acceptă. Propunerea nu poate fi susținută, întrucât copiii beneficiari de protecție internațională constituie, prin definiție, o categorie vulnerabilă, care necesită recunoaștere expresă în cadrul măsurilor de integrare. Excluderea acestora din noțiune ar genera lacune în aplicarea măsurilor adaptate. Totodată, măsurile de integrare au un caracter complementar sistemului național de protecție a copilului, vizând integrarea lingvistică, educațională și socioculturală.

		definite. De asemenea, potrivit art. 7 alin. (1) lit. h) din <i>Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți</i>, autoritatea tutelară teritorială asigură reprezentarea intereselor și drepturilor copilului în raport cu instanțele de judecată și alte autorități publice. Astfel, odată identificat un copil aflat în situație de risc, acesta este integrat în sistemul național de protecție, iar autoritatea competentă devine responsabilă de instituirea unei forme adecvate de protecție și de reprezentarea intereselor acestuia. Totodată, această abordare este în concordanță cu prevederile <i>Convenției ONU privind drepturile copilului</i>, ratificată de Republica Moldova, care consacră principiul interesului superior al copilului ca fiind primordial în toate acțiunile care îl privesc (art. 3), precum și responsabilitatea statelor de a asigura protecția și îngrijirea necesară, ținând cont de drepturile și obligațiile părinților (art. 5 și art. 18). La nivel european, Consiliul Europei și Uniunea Europeană promovează o abordare similară, bazată pe sisteme integrate de protecție a copilului, evitarea dublării mecanismelor de intervenție și asigurarea unei delimitări clare a competențelor instituționale. În mod particular, standardele europene subliniază necesitatea tratării copiilor ca titulari de drepturi în cadrul sistemelor generale de protecție a copilului, și nu exclusiv prin prisma statutului lor migrațional. În acest context, includerea generică a tuturor copiilor în noțiunea de „<i>străin cu necesități speciale care a obținut protecție internațională</i>” apare ca fiind nejustificată și susceptibilă de a genera suprapuneri normative și confuzii în aplicarea mecanismelor legale existente. O asemenea reglementare ar putea afecta claritatea competențelor instituționale și ar risca să creeze abordări paralele în raport cu sistemul național de protecție a copilului. Prin urmare, în vederea asigurării coerenței legislative, a respectării principiului interesului superior al copilului și a alinierii	
--	--	---	--

			la standardele internaționale și europene relevante, se consideră oportună excluderea termenului „copii” din conținutul noțiunii menționate.	
		9.	De asemenea, după cuvântul „victime” se propune completarea cu textul „și prezumate victime”, pentru a asigura o acoperire normativă adecvată a tuturor situațiilor relevante, în concordanță cu standardele internaționale în domeniu.	Nu se acceptă. Autoritatea competentă pentru străini nu are atribuții de identificare preliminară a victimelor (ex. trafic de persoane, violență etc.) și nu dispune de instrumente metodologice, personal specializat (asistență socială, psihologică, investigații).
		10.	În același context, se propune excluderea textului „ <i>persoane cu dizabilități psihosociale și intelectuale</i> ”, întrucât formularea creează o delimitare neuniformă în raport cu definiția persoanei cu dizabilități prevăzută de Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, care include toate tipurile de dizabilități. Menținerea unei enumerări fragmentate poate genera interpretări restrictive și tratament diferențiat, contrar principiului egalității de tratament.	Se acceptă. Se va utiliza termenul de „persoane cu dizabilități”, conform Legii nr. 60/2012.
		11.	La noțiunea „ <i>măsuri de sprijin timpuriu</i> ”, cuvintele „ansamblu de activități” a se substitui cu cuvintele „totalitatea activităților”, pentru o formulare și exprimare corectă.	S-a luat act. Prevederile ce se referă la „măsurile de sprijin timpuriu” au fost excluse din proiect.
		12.	La pct. 11 subpct. 11.2, pct. 13, pct. 18, din proiect, cuvintele „se abrogă” se substituie cu cuvintele „se exclude”;	Se acceptă.
		13.	La pct. 16 din proiect, se propune ca prevederile celui de-al doilea alineat al alin. (1) din art. 22 să fie integrate în conținutul noțiunii „plan individual de integrare”, prevăzută la art. 3 din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, în vederea asigurării coerenței normative și evitării paralelismelor legislative.	S-a luat act. Prevederile proiectului au fost modificate în ceea ce vizează modificările propuse la art. 22.
		14.	La pct.17 (Art. 24 alin. (6)) se propune completarea prevederii privind acordarea facilității de cazare prin includerea tuturor categoriilor de persoane cu necesități speciale, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, astfel încât norma să fie corelată cu noțiunea definită la art. 3.	Se acceptă. Art. 24 și art. 27 nu a suferit modificări în ceea ce privește subiecții care vor beneficia de cazare.

		15.	La pct. 19, se propune excluderea textului „interinstituțional privind includerea străinilor în programe de integrare”, întrucât abrevierea „grupului de lucru” este explicată la pct. 16 din proiect.	Se acceptă.
		16.	La pct. 15 după textul „14 zile”, cuvântul „de” de exclus.	Se acceptă.
		17.	Se propune autorului completarea proiectului prin definirea noțiunii „<i>nevoi individuale</i>”, cu explicitarea elementelor pe care aceasta le cuprinde și a conținutului său, în vederea asigurării clarității, previzibilității și aplicării unitare a prevederilor legale. Se menționează că nevoile individuale pot fi identificate de către specialiștii din domeniul asistenței sociale (asistenți sociali/asistenți sociali comunitari, specialiști în protecția drepturilor copilului). În cazul în care autorul are în vedere și alte tipuri de nevoi individuale, distincte de cele din domeniul asistenței sociale, acestea urmează a fi expres specificate, în vederea asigurării clarității și aplicabilității normei. De asemenea, se relevă că reprezentantul autorității competente pentru străini poate face parte din echipa multidisciplinară instituită la nivelul domeniului asistenței sociale, în cadrul examinării cazurilor ce vizează străinii. Totodată, se atrage atenția că, la nivelul domeniului asistenței sociale, intervenția se realizează prin mecanismul de management de caz, iar planurile individuale prevăzute la pct. 16 din proiect (cu referire la modificarea art. 22) nu sunt suficient de clar corelate cu acest mecanism, inclusiv sub aspectul integrării și delimitării competențelor. În lipsa unor reglementări clare, există riscul suprapunerii instrumentelor de intervenție și al aplicării neuniforme a prevederilor legale. Complementar, se recomandă completarea proiectului cu prevederi exprese privind faptul că implementarea măsurilor propuse presupune nu doar o abordare coordonată la nivel interinstituțional, dar și alocarea corespunzătoare a resurselor financiare și umane, în vederea asigurării eficienței și sustenabilității acestora.	Se acceptă. Noțiunea de „Nevoi individuale” a fost inclusă în proiect. Suplimentar, Se menționează că noțiunea de „nevoi individuale”, astfel cum este utilizată în proiect, are un sens distinct și bine delimitat în cadrul mecanismului de integrare și nu trebuie confundată cu „necesitățile speciale” din domeniul asistenței sociale. În acest sens, subliniem că nevoile individuale sunt stabilite în mod expres în cadrul interviului prevăzut la art. 21 alin. (3), realizat de autoritatea competentă pentru străini. Interviul are drept scop identificarea necesităților relevante pentru includerea persoanei în programul de integrare, fără a reprezenta o evaluare socială în sensul legislației din domeniul asistenței sociale și nici cu evaluările realizate în cadrul mecanismului de management de caz din domeniul asistenței sociale, care presupun intervenții specializate și competențe distincte. În situațiile în care, în cadrul interviului, sunt identificate vulnerabilități sau necesități complexe, acestea sunt tratate distinct, în conformitate cu prevederile privind cazurile speciale, prin implicarea instituțiilor competente și, după caz, a Grupului de lucru interinstituțional. În acest

				context, planul individual de integrare nu substituie și nu dublează mecanismul de management de caz din asistența socială, ci funcționează complementar acestuia. Totodată, se subliniază că autoritatea competentă pentru străini nu realizează evaluări de specialitate în domeniul social, rolul acesteia fiind de a identifica inițial nevoile relevante pentru integrare și de a asigura, după caz, referirea și coordonarea cu autoritățile competente. În consecință, noțiunea de „nevoi individuale” este deja integrată coerent în arhitectura proiectului, fiind corelată direct cu interviul prevăzut la art. 21 alin. (3) și cu mecanismul planului individual de integrare, fără a genera suprapuneri de competență cu sistemul de asistență socială.
		18.	Propunem substituirea art. 30 din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, cu următorul cuprins: „Articolul 30. Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Muncii și Protecției Sociale: a) asigură înregistrarea străinilor în căutarea unui loc de muncă prin intermediul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și subdiviziunile sale teritoriale pentru ocuparea forței de muncă; b) oferă cazare în instituțiile sociale din subordinea sa conform legii; c) ține evidența străinilor încadrați în sistemul de protecție socială; d) acordă asistență în cazurile speciale prevăzute la art. 6; e) participă la elaborarea planurilor individuale de integrare și contribuie, prin intermediul structurilor sale, la derularea programelor de integrare.”.	Se acceptă. Propunerea a fost integrată în proiect.

		19.	Se propune completarea proiectului de lege cu un articol nou, art. 30 ¹ , cu următorul cuprins: „Articolul 30 ¹ . Ministerul Sănătății, reieșind din asigurarea accesului la serviciile medicale în cadrul sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală în conformitate cu prevederile legii, și atribuțiile Ministerului Sănătății.	Se acceptă. Propunerea a fost integrată în proiect.
		20.	În Nota de fundamentare a proiectului de lege, secțiunea 4.4 „Impactul social” nu include analiza impactului asupra datelor cu caracter personal și nici evaluarea impactului asupra echității și egalității de gen, contrar cerințelor stabilite de Legea nr. 100/2017 privind actele normative. Această omisiune constituie o neconformitate cu exigențele legale privind elaborarea și fundamentarea actelor normative, având în vedere că proiectul generează efecte directe asupra unor grupuri vulnerabile, inclusiv femei și persoane aflate în situații de risc. În acest context, se recomandă completarea notei de fundamentare cu: analiza impactului asupra echității și egalității de gen, cu evidențierea modului în care prevederile proiectului contribuie la prevenirea discriminării pe criteriu de gen și la asigurarea unui proces de integrare incluziv, adaptat nevoilor diferențiate ale beneficiarilor; evaluarea impactului asupra datelor cu caracter personal, în vederea asigurării conformității cu cadrul normativ în domeniul protecției datelor și garantării drepturilor persoanelor vizate. În lipsa acestor evaluări, există riscul adoptării unor reglementări insuficient fundamentate, cu potențial de a genera aplicare neuniformă și vulnerabilități în raport cu respectarea drepturilor fundamentale.	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată.
2.	Ministerul Sănătății	1.	Lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.

	Demers nr. 21/1050 din 24.03.2026			
3.	Ministerul Educației și Cercetării Demers nr.	1.	La articolul 2, alineatul (2) litera a) din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, sintagma „activități de cercetare” se va completa cu „și inovare”.	Se acceptă.
		2.	La articolul 11, alineatul (5), Ministerul Educației și Cercetării se expune asupra menținerii normei în redacție actuală în vederea asigurării flexibilității procesului de integrare lingvistică a străinilor. Totodată, se consideră nejustificată propunerea de substituie a cuvintelor „eliberează un certificat de participare” cu „eliberează un certificat care atestă nivelul de cunoaștere a limbii române conform Clasificării internaționale Standard a Educației (ISCED)”, întrucât certificatele de competență lingvistică sunt emise în conformitate cu Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi și pot fi eliberate exclusiv de către entități autorizate în acest sens.	Se acceptă. Propunerea a fost exclusă din proiect.
4.	Ministerul Culturii Demers nr. 05/1- 09/826 din 20.03.2026	1.	Lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
5.	Compania Națională de Asigurări în Medicină Demers nr. 01- 08/944 din 24.03.2026	1.	Lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
6.	Compania Națională de Asigurări Sociale	1.	Lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.

	Demers nr. 4734 din 23.03.2026			
7.	Comisia Națională a Pieței Financiare Demers nr. 06- 4/846 din 18.03.2026	1.	Lipsă de obiecții și propuneri. Totodată, având în vedere că proiectul conține propuneri de modificare a unor reglementări din Legea nr. 139/2007 privind asociațiile de economii și împrumut, se consideră oportună consultarea acestuia și cu Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă pentru punerea în aplicare a prevederilor respectivei legi (art. 3 din Legea nr. 139/2007).	S-a luat act. În cadrul procedurii de consultare publică va fi inclusă Banca Națională a Moldovei în lista de avizatori.
8.	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat Demers nr. 59 din 12 martie 2026	1.	În proiectul de lege, CNAJGS este vizat la Articolul IV , prin modificarea Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat. CNAJGS propune completarea articolului 28 alineatul (5) cu litera d), cu următorul cuprins: „d) în cadrul procedurii de luare în custodie publică, conform legislației care reglementează statutul juridic al străinilor pe teritoriul Republicii Moldova.” Această completare este necesară pentru a distinge în mod clar procedura de luare în custodie publică de procedura de reținere, motiv pentru care se propune ca litera a) să rămână în forma sa actuală. În rest CNAJGS, comunică lipsa de obiecții sau propuneri.	Se acceptă.
Consultare publică (Demers CS DGP:G-2362-18-69-1204 din 04.05.2026)				
1.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Aviz nr. 19/2689 din 15.05.2026	1.	La pct. 5 subpct. 4 din proiect, noțiunea „beneficiari de protecție internațională sau azil politic cu necesități speciale” se completează cu textul „ , căroră li s-a recunoscut statutul de refugiat, în conformitate cu legislația în vigoare”, iar după cuvântul „victime” se completează cu textul „și prezumate victime”.	Se acceptă parțial. În noțiune a fost incusă sintagma „și prezumate victime”. Cu referire la propunerea de a completa noțiunea cu textul „căroră li s-a recunoscut statutul de refugiat, în conformitate cu legislația în vigoare”, propunerea nu poate fi acceptată. Noțiunea de „beneficiari de protecție internațională sau azil politic cu necesități

			speciale” include deja toate persoanele care beneficiază de formele de protecție prevăzute de legislația în domeniul azilului. Potrivit Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, protecția internațională cuprinde: - statutul de refugiat; - protecția umanitară. Prin urmare, persoanele cărora li s-a recunoscut statutul de refugiat reprezintă deja o subcategorie a beneficiarilor de protecție internațională. În aceste condiții, completarea definiției cu sintagma „cărora li s-a recunoscut statutul de refugiat” nu este necesară, întrucât această categorie de persoane este deja inclusă în noțiunea de beneficiar al protecției internaționale. Totodată, o asemenea completare poate genera interpretări restrictive cu privire la sfera persoanelor vizate de definiție, prin omiterea beneficiarilor protecției umanitare, care se află în situații comparabile și pot avea, de asemenea, necesități speciale ce necesită măsuri de sprijin și integrare. Prin urmare, se consideră oportună menținerea redacției propuse, care este conformă terminologiei utilizate în legislația specială în domeniul azilului și asigură aplicarea uniformă a normei pentru toate categoriile de beneficiari ai protecției internaționale și ai azilului politic.
--	--	--	--

		2.	La pct. 12, textul „la autoritatea competentă” se substituie cu textul „autorității competente”	Se acceptă. A fost efectuată ajustarea proiectului în conformitate cu propunerea înaintată.
		3.	La pct. 19.1, se propune revizuirea normei prin menținerea perioadei de cazare de până la 6 luni sau instituirea unui mecanism etapizat, care să prevadă un termen de maximum 3 luni, cu posibilitatea de prelungire până la 6 luni, în vederea asigurării unei protecții adecvate beneficiarilor de protecție internațională sau azil politic aflați în situații de dificultate. În acest sens, se propune următoarea redacție a art. 27 alin. (2): „(2) Beneficiarii de protecție internațională sau azil politic cu necesități speciale, care se încadrează în categoria cazurilor speciale prevăzute la art. 6, pot beneficia, la cerere, de cazare gratuită pentru o perioadă de până la 3 luni, cu posibilitatea de prelungire în situații excepționale până la 6 luni.” Se consideră oportună instituirea unui mecanism etapizat de asigurare a cazării și pentru beneficiarii de protecție internațională sau azil politic cu necesități speciale, determinat de nivelul de vulnerabilitate al acestora, care să permită prelungirea perioadei până la 6 luni. Această soluție normativă va asigura protecția persoanelor aflate în situații de dificultate, flexibilitatea intervenției în cazurile în care nu există surse alternative de sprijin și adăpost, precum și prevenirea situațiilor de risc.	Se acceptă. Prevederea ce viza modificarea termenului de cazare a fost exclusă din proiect.
		4.	La pct. 20, art. 30, lit. b), textul „oferă cazare în instituțiile sociale din subordinea sa conform legii” se substituie cu textul: „implementează măsuri de asistență socială prin intermediu structurilor de asistență socială, în condițiile Legii nr. 547/2023 cu privire la asistența socială”. Se propune excluderea lit. d) din art. 30, întrucât prevederile acesteia se regăsesc în forma consolidată a lit. b), evitând astfel dublarea reglementărilor.	Se acceptă. A fost efectuată ajustarea proiectului în conformitate cu propunerea înaintată.
		5.	La pct. 22 alin. (4), norma se va ajusta astfel încât consultările cu reprezentanții societății civile să fie organizate pe platforma Grupului de lucru, în vederea asigurării unei abordări participative	Se acceptă. A fost efectuată ajustarea proiectului în conformitate cu propunerea înaintată.

		și comprehensive a propunerilor și/sau dificultăților întâmpinate în procesul de integrare a străinilor.	
6.	La Art. II Având în vedere că prin proiectul de lege se exclud prevederile referitoare la acordarea ajutorului bănesc din Legea nr. 270/2008, se propune examinarea necesității ajustării definiției „condiții materiale de primire”, stabilită la art. 3 din legea menționată, în scopul asigurării coerenței cadrului normativ.	Nu se acceptă. Condițiile materiale de primire sunt destinate exclusiv solicitanților de azil (persoane a căror cerere este încă în curs de examinare) și acestea includ: cazarea, hrana, îmbrăcămintea, transportul și alocațiile financiare. Ajutorul bănesc din Art. 33 și 91 este un drept specific beneficiarilor de protecție internațională (persoane care au primit deja statutul de refugiat sau protecție umanitară), prin urmare noțiunea nu necesită careva ajustări.	
7.	La Art. V La alin. (1), textul „art. I pct. 1 și 4” se substituie cu textul „art. I alin. (1), (4)–(5)”, întrucât categoriile la care se face referire la alin. (5) al art. 1 sunt stabilite prin Legea nr. 66/2026, care va intra în vigoare în iunie 2027, fiind necesară asigurarea concordanței normative între actele juridice incidente.	Se acceptă. Prin proiect se propune intrarea în vigoare o dată cu Legea nr. 66/2026 privind admisia, șederea și supravegherea străinilor a prevederilor de la pct. 1 și 5 a proiectului. Prevederea de la pct. 4 va intra în vigoare în termenul trasat la alin. (1) al Art. VI al proiectului.	
8.	Totodată, se atrage atenția asupra faptului că termenul de o lună acordat autorităților pentru aducerea actelor normative în concordanță cu prevederile prezentului proiect se prezintă a fi unul redus, existând riscul neîncadrării în termenul stabilit pentru operarea modificărilor necesare.	Se acceptă. A fost modificat termenul de 3 luni de la data intrării în vigoare a legii, pentru ca Guvernul să aducă actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.	
9.	Se propune completarea proiectului cu un nou articol privind modificarea Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, după cum urmează: – Art. 2 se completează cu un nou alineat, cu următorul cuprins: „(2) Beneficiarii de protecție temporară, acordată în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției	Se acceptă. Proiectul a fost completat cu Articolul V privind modificarea legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.	

		temporare persoanelor strămutate din Ucraina, beneficiază de acces la măsurile de ocupare a forței de muncă până la data de 1 martie 2027.” – Art. 65 se completează cu alin. (2), cu următorul cuprins: „(2) Străinii beneficiari ai măsurilor de ocupare a forței de muncă, antrenați în aceste măsuri anterior datei de 1 martie 2027, finalizează participarea la acestea în condițiile prezentei legi.” Această completare intervine în contextul încetării extinderii protecției temporare și are drept scop facilitarea tranziției beneficiarilor de protecție temporară de la regimul excepțional la alte forme de statut juridic în Republica Moldova, precum și integrarea acestora pe piața muncii.	Totodată, în proiectul de lege nu se va indica expres termenul de „1 martie 2027”, ci va utiliza formularea „pe durata acordării protecției temporare”. Având în vedere că protecția temporară este acordată în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 21/2023, care nemijlocit stabilește perioada pentru care este acordată protecția temporară.
10.	Nota de fundamentare: La compartimentul 2.1 , se completează cu următorul text: „Totodată, în contextul încetării, începând cu 01.03.2027, a regimului protecției temporare, pentru a facilita integrarea beneficiarilor de protecție temporară în câmpul muncii și, implicit, tranziția acestora de la regimul excepțional al protecției temporare la alte forme de statut juridic în Republica Moldova, se propun modificări la Legea nr. 105/2018 privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, prin includerea acestei categorii de persoane în rândul beneficiarilor de măsuri de ocupare, acordate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM).” La compartimentul 2.2 , se completează cu următorul text, inclusiv tabelul: „În prezent, conform cadrului legislativ, beneficiarii de protecție temporară au acces doar la serviciile de informare privind piața muncii, furnizate de ANOFM. În perioada 2022 – aprilie 2026, subdiviziunile teritoriale ale ANOFM au înregistrat următoarele date referitoare la beneficiarii de protecție temporară: Tabel: Numărul beneficiarilor de protecție temporară înregistrați la ANOFM, pentru acordarea serviciilor de informare (2022–aprilie 2026)	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată.	

		<table><tr><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th>2025</th><th>30 aprilie 2026</th></tr><tr><td>Nr. persoane strămutate, înregistrate la ANOFM -573 Nr. persoane strămutate angajate – 181 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 21</td><td>Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 844 Nr. persoane strămutate angajate – 236 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 79</td><td>Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 539 Nr. persoane strămutate angajate – 272 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 322</td><td>Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 540 Nr. persoane strămutate angajate – 193 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 198</td><td>Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 157 Nr. persoane strămutate angajate – 41 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 524</td></tr></table> Totodată, potrivit datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, în perioada 2023–2025, în medie, pentru 2.860 de cetățeni ucraineni (inclusiv beneficiari de protecție temporară) au fost declarate contribuții obligatorii de asigurări sociale de stat. Având în vedere că în categoria beneficiarilor de protecție temporară se află un număr semnificativ de copii, persoane în etate, persoane cu responsabilități familiale, precum și persoane care desfășoară activitate profesională fie în Republica Moldova, fie în alt stat (inclusiv muncă la distanță), estimările indică faptul că aproximativ 14.500 persoane fac parte din populația activă. În acest context, și având în vedere că protecția temporară nu va mai fi extinsă începând cu 1 martie 2027, devine necesară asigurarea accesului beneficiarilor la măsuri de integrare în câmpul muncii, în vederea asigurării securității economice și protecției sociale în perioada post-protecție temporară.”. La compartimentul 3.1, se completează cu următorul text: „Se propune includerea beneficiarilor de protecție temporară, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 21/2023, în categoria beneficiarilor de servicii, măsuri active și pasive (inclusiv indemnizația de șomaj) de ocupare a forței de muncă. Această intervenție normativă este oportună, întrucât permite integrarea eficientă a persoanelor apte de muncă din rândul beneficiarilor de protecție temporară pe piața muncii din Republica Moldova și contribuie la prevenirea marginalizării sociale, în contextul încetării protecției temporare după 1 martie 2027, facilitând astfel tranziția acestora către un alt regim de ședere.”.	2022	2023	2024	2025	30 aprilie 2026	Nr. persoane strămutate, înregistrate la ANOFM -573 Nr. persoane strămutate angajate – 181 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 21	Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 844 Nr. persoane strămutate angajate – 236 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 79	Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 539 Nr. persoane strămutate angajate – 272 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 322	Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 540 Nr. persoane strămutate angajate – 193 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 198	Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 157 Nr. persoane strămutate angajate – 41 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 524	
2022	2023	2024	2025	30 aprilie 2026									
Nr. persoane strămutate, înregistrate la ANOFM -573 Nr. persoane strămutate angajate – 181 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 21	Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 844 Nr. persoane strămutate angajate – 236 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 79	Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 539 Nr. persoane strămutate angajate – 272 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 322	Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 540 Nr. persoane strămutate angajate – 193 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 198	Nr. persoane strămutate înregistrate la ANOFM – 157 Nr. persoane strămutate angajate – 41 Nr. persoane strămutate instruite (cu suportul donatorilor) – 524									
11.	La compartimentul 4.2 „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative”, autorul proiectului de lege menționează că implementarea acestuia nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. Totodată, analiza și estimările	Se acceptă parțial. Nota de fundamentare a fost completată cu estimările privind impactul financiar al modificărilor propuse la Legea nr. 105/2018											

		prezentate relevă existența unor costuri potențiale asociate implementării măsurilor propuse. În acest context, este necesar de subliniat că, potrivit prevederilor Legii asistenței sociale nr. 547/2003, asistența socială se acordă și străinilor specificați la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274 din 27 decembrie 2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, în condiții de egalitate cu cetățenii Republicii Moldova. Totodată, în eventualitatea unei creșteri semnificative a numărului beneficiarilor vizați, aceasta poate genera presiuni suplimentare asupra sistemului de asistență socială, cu impact potențial asupra resurselor umane, financiare și instituționale existente, ceea ce ar putea necesita reevaluarea capacității de absorbție și intervenție a sistemului. În acest context, pentru evaluarea impactului potențial asupra sistemului de asistență socială, se prezintă costurile orientative aferente principalelor prestații și servicii sociale pentru anul 2025: 1. Valoarea medie a prestației de ajutor social la nivel național a constituit 2.663 lei/familie; 2. Cuantumul pensiei minime de dizabilitate începând cu 1 aprilie 2025 este: • în cazul dizabilității severe – 2.291,74 lei; • în cazul dizabilității accentuate – 2.138,96 lei; • în cazul dizabilității medii – 1.527,83 lei. 3. Indemnizația lunară pentru îngrijire, însoțire și supraveghere a persoanei cu dizabilități, conform Legii nr. 499/1999, constituie 2.444,52 lei. 4. Costul mediu al îngrijirii unei persoane cu dizabilități sau al unei persoane vârstnice în cadrul unui centru de plasament constituie aproximativ 13.000 lei; 5. Cuantumul indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani constituie 1.000 lei; 6. Cuantumul indemnizației unice la nașterea copilului constituie 21.886 lei; 7. Serviciul de suport social destinat familiilor cu copii: - sub	cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, inclusiv în ceea ce privește numărul estimat al beneficiarilor, costurile aferente măsurilor active de ocupare a forței de muncă, impactul asupra indemnizației de șomaj și sursa de finanțare a cheltuielilor respective. Totodată, propunerea de completare a notei de fundamentare cu estimări privind costurile aferente prestațiilor și serviciilor de asistență socială nu poate fi acceptată. Proiectul de lege nu instituie drepturi noi la prestații sociale și nu extinde categoriile de beneficiari ai sistemului de asistență socială. Accesul străinilor la prestații și servicii sociale este deja reglementat prin actele normative speciale din domeniul asistenței sociale. Prin urmare, eventualele cheltuieli aferente acordării prestațiilor și serviciilor sociale nu reprezintă un efect direct al proiectului de lege și nu derivă din modificările propuse. Aceste cheltuieli sunt planificate și realizate în condițiile și limitele prevăzute de legislația specială aplicabilă domeniului asistenței sociale și sunt reflectate în procesele bugetare corespunzătoare autorităților competente.
--	--	--	--

		formă de plată unică, în cuantum de până la 4.000 lei; - sub formă de plăți lunare, în cuantum de până la 700 lei. Tot la acest compartiment se completează cu următorul text: Tot la compartimentul 4.2 se completează cu următorul text: „Extinderea accesului persoanelor strămutate din Ucraina, beneficiare de protecție temporară, la măsurile active de ocupare a forței de muncă implică un impact bugetar limitat și gestionabil, concomitent cu generarea unor beneficii economice și fiscale pe termen mediu și lung. – numărul estimat al persoanelor susceptibile de a se înregistra la ANOFM; – ponderea estimată a persoanelor înregistrate care vor participa la măsuri active de ocupare a forței de muncă; – costul mediu per beneficiar al măsurilor de ocupare a forței de muncă. Pe baza datelor disponibile și a estimărilor relevante, rezultă un impact financiar controlabil, cu efecte bugetare limitate, în raport cu beneficiile socio-economice generate. Conform datelor Inspectoratului General pentru Migrațiune, la data de 11 mai, 47.612 persoane au solicitat prelungirea protecției temporare. Pe baza studiilor și chestionarelor realizate de UNHCR, OIM, HIAS, UNICEF și alte organizații internaționale, aproximativ 80% dintre respondenți și-au exprimat intenția de a rămâne în Republica Moldova, rezultând un grup estimativ de circa 38.000 persoane care ar rămâne pe termen mediu. Aplicând o rată de participare la piața muncii de 45% și o rată a șomajului de 25% (estimate în cadrul chestionarelor), se estimează că grupul potențial de beneficiari ai măsurilor active de ocupare ar fi de aproximativ 4.275 persoane. Luând în considerare criteriile de eligibilitate prevăzute de legislație, precum și barierele administrative, lingvistice, informaționale și de mobilitate, se estimează că aproximativ 25% dintre refugiații șomeri se vor înregistra la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), respectiv circa 1.069	
--	--	--	--

		persoane. Datele ANOFM indică faptul că aproximativ 5% din totalul persoanelor șomere înregistrate anual în Republica Moldova sunt ulterior incluse în măsuri active de ocupare a forței de muncă. Prin urmare, aplicând această ipoteză prudentă, numărul estimat al beneficiarilor efectivi ai măsurilor active ar putea constitui circa 53 de persoane. Costul mediu per beneficiar variază în funcție de tipul și durata măsurilor, fiind estimat la aproximativ 26 mii lei pentru măsuri de durată mai scurtă (mobilitatea forței de muncă, formare profesională de scurtă durată, instruire la locul de muncă) și aproximativ 31,5 mii lei pentru măsuri de durată mai mare, inclusiv formare profesională extinsă, subvenționarea locurilor de muncă și alte măsuri similare. Astfel, cheltuielile anuale estimate pentru aproximativ 53 de beneficiari se situează între 4,2 și 5,1 milioane lei. Având în vedere data intrării în vigoare a proiectului și faptul că protecția temporară este valabilă până la 1 martie 2027, costurile efective vor fi mai reduse, fiind proporționale cu perioada de aplicare. Impactul fiscal aferent indemnizațiilor de șomaj este nesemnificativ. Până în prezent, aproximativ 2.500 de cetățeni ucraineni (inclusiv beneficiari de protecție temporară) sunt angajați formal, pentru care sunt declarate contribuții obligatorii de asigurări sociale de stat. Aplicând o rată estimată a șomajului de 4%, o rată de înregistrare la ANOFM de 50% și criteriile de eligibilitate prevăzute de legislație, se estimează că aproximativ 5 persoane anual ar putea beneficia efectiv de indemnizație de șomaj. Cuantumul mediu estimat al indemnizației este de aproximativ 3.800 lei lunar, pentru o durată medie de 5 luni, ceea ce conduce la un cost mediu de circa 19 mii lei per beneficiar și un impact fiscal anual total estimat la aproximativ 95 mii lei. Prin urmare, considerăm necesară reevaluarea impactului financiar al proiectului și corelarea acestuia cu estimările de cost	
--	--	---	--

			prezentate, inclusiv identificarea sursei de finanțare pentru eventualele cheltuieli suplimentare generate de implementare.	
2.	Ministerul Justiției Aviz nr. 04/1-5364 din 15.05.2026	1.	Sub aspectul fundamentării juridice, elaborarea proiectului de lege este determinată de necesitatea ajustării și îmbunătățirii cadrului normativ în domeniul integrării străinilor, în vederea adaptării acestuia la evoluțiile recente din domeniul migrației și azilului, consolidării mecanismelor de integrare și coordonare interinstituțională, precum și asigurării unui acces mai eficient, incluziv și adaptat nevoilor individuale ale străinilor la măsurile de integrare. Totodată, proiectul urmărește realizarea acțiunilor prevăzute în Programul național privind integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate în Republica Moldova, pentru perioada 2025–2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285/2025, precum și corelarea cadrului normativ în materie cu obiectivele Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022–2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022. În contextul în care proiectul a fost remis spre avizare în conformitate cu pct. 221 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, la art. IV privind modificarea Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat funcționale se comunică lipsa obiecțiilor.	Se acceptă. Comentariu de precizare.
		2.	Totodată, la forma actuală a proiectului de act normativ se vor lua în considerare următoarele recomandări de îmbunătățire a calității proiectului: La art. I: Aferent intenției de modificare a Legii nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, sursa de publicare se va indica după următoarea formulă: „(republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 372-382, art. 342)”.	Se acceptă. A fost efectuată ajustarea proiectului în conformitate cu propunerea înaintată.
		3.	La subpct. 10.1, se consideră inoportună utilizarea formulării „într-un termen rezonabil”, întrucât aceasta are un caracter general și nu oferă un reper temporal clar pentru aplicarea normei. Prin urmare se recomandă stabilirea unui termen expres sau, după caz, a unui	Se acceptă. Sesiunile de acomodare socioculturală se vor organiza într-un termen de până la 6 luni de la data obținerii protecției internaționale.

			termen maxim determinat.	
		4.	La subpct. 14.2 , denumirea „Grupul de lucru interinstituțional privind includerea străinilor în programul de integrare” urmează a fi corelată cu denumirea utilizată la pct. 22 din proiect, aferent redacției propuse pentru art. 34, unde se face referire la „Grupul de lucru interinstituțional privind includerea străinilor în măsuri de integrare”.	Se acceptă. A fost efectuată ajustarea proiectului în conformitate cu propunerea înaintată.
		5.	La pct. 21 , se vor exclude cuvintele „în vigoare” ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare.	Se acceptă. A fost efectuată ajustarea proiectului în conformitate cu propunerea înaintată.
		6.	La art. III , dispoziția de modificare se va reda după cum urmează: „La articolul 17 alineatul (1) litera a) din Legea nr. 139/2007 privind asociațiile de economii și împrumut (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 112-116, art. 506), cu modificările ulterioare, cuvintele „sau apatrizi” se substituie cu cuvintele „sau străini titulari ai cărții de rezidență”.	Se acceptă. A fost efectuată ajustarea proiectului în conformitate cu propunerea înaintată.
		7.	La art. V cuvintele „peste o lună” se vor substitui cu cuvintele „la expirarea termenului de o lună”.	Se acceptă. A fost efectuată ajustarea proiectului în conformitate cu propunerea înaintată.
		8.	În altă ordine de idei, se va ține cont că, la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv (a se vedea subpct. 6.1; 7.1.2; 10.1; 2.1 al art. IV).	Se acceptă. A fost efectuată ajustarea proiectului în conformitate cu propunerea înaintată.
		9.	Subsecvent, proiectul actului normativ definitivat după avizare și consultare publică, însoțit de nota de fundamentare, de sinteză și, după caz, de tabelul de concordanță, se va expedia Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, în conformitate cu art. 37 din Legea nr. 100/2017.	Se acceptă.
3.	Ministerul Sănătății	1.	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.

	Aviz nr. 21/1754 din 20.05.2026			
4.	Ministerul Educației și Cercetării Aviz nr. 02/311/26 din 21.05.2026	1.	Ministerul susține necesitatea ajustării cadrului normativ aferent integrării străinilor, în vederea asigurării coerenței legislative cu noile acte normative din domeniu, precum și armonizării cu standardele și practicile Uniunii Europene în domeniul migrației, integrării și incluziunii sociale.	Se acceptă. Comentariu de precizare.
		2.	În context, la articolul 10, alineatul (1) și (3) se solicită excluderea Ministerului Educației și Cercetării din categoria autorităților responsabile pentru dimensiunea de acomodare socioculturală și determinarea autorității relevante în acest sens. Menționăm în acest sens, că Ministerul Educației și Cercetării nu are în atribuțiile sale nici organizarea sesiunilor de acomodare socioculturală pentru străini, nici elaborarea și aprobarea metodologiei pentru sesiunile de acomodare socioculturală. În aceeași ordine de idei, la articolul 31, se solicită excluderea aliniatelor (b) și (c).	Se acceptă. A fost convocată ședință. Ministerul Educației va remite suplimentar propuneri asupra proiectului. Pentru discutarea propunerilor înaintate de către Ministerul Educației și Cercetării prin aviz, a fost convocată o ședință de lucru la 26.05.2026 cu participarea reprezentanților Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Culturii și Agenției Relații interetnice. (Procesul Verbal se anexează) În cadrul ședinței, s-a stabilit: 1. Stabilirea Ministerului Culturii în calitate de autoritate responsabilă de desfășurarea sesiunilor de acomodare socioculturală, alături de Ministerul Educației și Cercetării și Inspectoratul General pentru Migrație, care de comun vor elabora metodologia specializată. 2. Revizuirea prevederilor art. 11 din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, prin prisma organizării cursurilor de inițiere/de bază pentru studierea limbii române,
		3.	Totodată, MEC consideră necesar revizuirea integrală a articolului 11 și propune expunerea acestuia în următoare redacție: Articolul 11: Integrarea lingvistică a străinilor (1) Cunoașterea limbii române este o condiție obligatorie pentru acordarea dreptului de ședere permanentă pe teritoriul Republicii Moldova. Cursurile se adresează străinilor care nu cunosc limba română. (2) Cursurile de studiere a limbii române sunt planificate și gestionate de către Inspectoratul General pentru Migrație, în coordonare cu autoritățile relevante. (3) Ministerul Educației și Cercetării participă la elaborarea curriculumului, a standardelor de competență lingvistică și a suportului metodologic aferent cursurilor prevăzute la alin. (2). (4) Autoritățile publice competente cooperează în vederea promovării măsurilor de integrare lingvistică a străinilor. Ministerul Educației și Cercetării consideră oportună delimitarea expresă a atribuțiilor instituționale în domeniul integrării lingvistice a străinilor adulți, având în vedere că politicile de	

			integrare și management al migrației sunt gestionate de autoritățile competente din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.	inclusiv examinarea posibilității comasării art. 10 și art. 11.
		4.	Totodată, pentru asigurarea unei implementări eficiente a politicilor de integrare, se consideră necesară instituirea unor mecanisme clare de cooperare interinstituțională între autoritățile competente în domeniul migrației, educației, ocupării forței de muncă și protecției sociale, inclusiv sub aspectul reglementării schimbului de date și al stabilirii surselor de finanțare și a mecanismelor instituționale aferente organizării și desfășurării cursurilor de studiere a limbii române.	3. Ministerul Educației și Cercetării va prezenta, până la data de 29 mai 2026, propuneri privind conținutul normelor referitoare la studierea limbii române de către străini (înaintarea propunerilor de modificare a art. 11 din Lege), precum și estimarea costurilor aferente, pentru includerea acestora în nota de fundamentare. 4. Inspectoratul General pentru Migrație va prezenta Ministerului Educației și Cercetării date statistice privind solicitările de studiere a limbii române, în vederea efectuării planificărilor bugetare necesare. 5. Ministerul Educației și Cercetării va prezenta informația statistică privind numărul străinilor înregistrați pe platforma de studiere a limbii române.
5.	Ministerul Educației și Cercetării Aviz suplimentar Nr. 02/332/26 din 02.06.2026	1.	Articolul 10: Integrarea socioculturală și lingvistică a străinilor (1) Sesiunile de integrare socioculturală a străinilor se organizează în baza unei metodologii aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării, în comun cu Ministerul Culturii. (2) Desfășurarea sesiunilor de integrare socioculturală se asigură prin intermediul și cu suportul instituțiilor și agențiilor din subordinea Ministerului Educației și Cercetării și a Ministerului Culturii, iar la nivel local – de către autoritățile administrației publice locale, în coordonare cu autoritatea competentă pentru străini. (3) Metodologia menționată la pct. (1) va stabili modalitatea de organizare, tematicile și conținuturile pentru sesiunile de integrare socioculturală.	Se acceptă. Propunere inclusă în proiect. Totodată, în textul articolului s-a utilizat termenul de „acomodare socioculturală” în loc de „integrare socioculturală” având în vedere că acesta desemnează procesul de familiarizare a străinilor cu societatea, cultura, istoria și valorile Republicii Moldova, constituind o componentă a procesului de integrare, și nu integrarea propriu-zisă.

		(4) Cursurile de inițiere în limba română se adresează străinilor care nu au competențe lingvistice în această limbă, având ca scop facilitarea integrării și participării active în comunitate. (5) Cursurile de limbă română pentru străini se organizează în temeiul unei metodologii și al suportului metodologic aferent, aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării. (6) Formarea competențelor de comunicare în limba română pentru copiii străini, înmatriculați în învățământul secundar se organizează în condițiile prevăzute de legislație, având drept scop integrarea în sistemul educațional național. (7) Cursurile de limbă română pentru adulți sunt organizate, în format fizic sau on-line, în cadrul centrelor desemnate de către Ministerul Educației și Cercetării, sau de către prestatorii de educație a adulților în conformitate cu actele normative în vigoare. La nivel local cursurile de limbă română pentru adulți sunt organizate de către autoritățile publice locale, în cooperare cu autoritatea competentă pentru străini. (8) Cursurile de limbă română pentru străinii care au obținut protecție internațională în Republica Moldova sunt gratuite, iar pentru celelalte categorii de străini, cursurile se prestează cu plată, costurile fiind stabilite în conformitate cu legislația națională aplicabilă și/sau aprobate de prestatorii de educație a adulților, în condițiile legii. (9) Modalitatea de organizare a cursurilor de limbă română și certificare a competențelor obținute de către străini va fi detaliată în Metodologia menționată la alin. (5). (10) Pentru facilitarea procesului de integrare și pentru promovarea cunoașterii limbii române de către străinii prevăzuți la alin. (4), anual, în bugetul Ministerului Educației și Cercetării sunt aprobate alocații pentru studierea limbii române (nivelul A1–A2).	
--	--	--	--

		2. De asemenea, se propune comasarea Articolului 15. <i>Accesul la educație</i> cu Articolul 18. <i>Proceduri de recunoaștere, echivalare și autentificare a actelor de studii și a calificărilor</i> și expunerea normelor în următoarea redacție: Articolul 15. Accesul la educație (1) Străinii, inclusiv copiii, care și-au legalizat șederea pe teritoriul Republicii Moldova au acces la educație prin sistemul național de învățământ, în condițiile stipulate în Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 și în conformitate cu actele normative naționale care reglementează procedurile de admitere și de organizare a procesului educațional la diferite niveluri de învățământ. (2) Beneficiarii de protecție internațională au acces la educație în aceleași condiții ca și cetățenii Republicii Moldova. (3) Admiterea la studii a străinilor este condiționată de recunoașterea și/sau echivalarea prealabilă a diplomelor, a certificatelor și a altor calificări profesionale, în conformitate cu procedurile naționale aplicabile sau tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. (4) Ministerul Educației și Cercetării, în conformitate cu legislația, asigură procedura de autentificare a actelor de studii obținute de către străini în sistemul educațional din Republica Moldova. (5) Autoritatea competentă pentru străini informează străinii care și-au legalizat șederea pe teritoriul țării despre responsabilitatea școlarizării obligatorii a copiilor cu vârsta de până la 16 ani, aceasta revenind părinților sau reprezentantului legal. Menționăm, în acest context, că excluderea alineatelor (6) și (7) din articolul 15, va contribui la evitarea suprareglementării normative pe dimensiunea accesului la educație, întrucât aspectele vizate pot	Se acceptă. Propunere inclusă în proiect.
--	--	---	---

			face obiectul reglementării prin acte normative subsidiare, menite să asigure implementarea prevederilor din cadrul normativ primar.	
		3.	Totodată, având în vedere că prin modificările recente în cadrul normativ în domeniul educației, MEC a creat deja cadrul juridic care să asigure integrarea în sistemul educațional, inclusiv a copiilor străini, se propune abrogarea articolului 19 <i>Integrarea minorilor</i> și includerea normei „ <i>Autoritatea competentă pentru străini informează străinii care și-au legalizat șederea pe teritoriul țării despre responsabilitatea școlarizării obligatorii a copiilor cu vârsta de până la 16 ani, aceasta revenind părinților sau reprezentantului legal</i> ” la articolul 15 „ <i>Accesul la educație</i> ”. Respectiv, alineatul (1) din articolul 19 să fie transferat la articolul 16 <i>Accesul la serviciile medicale</i> .	Se acceptă. Propunere din aviz se regăsește la pct. 17 și 18 din proiect.
6.	Ministerul Culturii Aviz nr. 05/1-09/1437 din 13.05.2026	1.	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
7.	Ministerul Finanțelor Aviz nr. 07/4-03/156/789 din 20.05.2026	1.	Articolul I. Legea nr.274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova La subpct.5.3 noțiunea, „activități de integrare” urmează a fi ajustată, întrucât „Programul de integrare”, care include măsuri și activități de integrare, este destinat beneficiarilor de protecție internațională și persoanelor cărora li s-a acordat azil politic, dar nu tuturor categoriilor de străini.	Se acceptă. Noțiunile incluse în proiect au fost ajustate, pentru a asigura claritate. La fel, noțiunea de „activități de integrare” a fost exclusă, dat fiind faptul că activitățile de integrare sunt enumerate la Articolul 5.
		2.	Totodată, la subpct.5.4, se propune excluderea noțiunii „nevoi individuale” sau, după caz, justificarea clară în Nota de fundamentare a necesității introducerii acesteia, având în vedere că proiectul utilizează deja noțiunea de „beneficiari de protecție internațională sau azil politic cu necesități speciale”.	Se acceptă. Pentru claritate, noțiunea a fost modificată. La fel, a fost completată nota de fundamentare. Prin urmare, noțiunea de „nevoi individuale” nu se suprapune și nu

				substituie noțiunea de „necesități speciale”. Necesitățile speciale reprezintă o categorie distinctă, asociată persoanelor vulnerabile care necesită intervenții suplimentare de protecție și asistență.
		3.	Concomitent, la subpct. 7.1.2, lit. b se propune de examinat suplimentar oportunitatea substituirii cuvintelor „organizații comerciale” cu sintagma „organizații necomerciale naționale sau internaționale”, întru uniformizarea cu modificarea propusă conform pct. 4. Această observație este valabilă și la art. 10 alin. 10 din proiectul de lege.	Se acceptă. La pct. 4 al proiectului au fost incluse „organizațiile necomerciale”. Prin prisma punctului 4 al proiectului, pe tot parcursul textului Legii unde se referă la „organizații necomerciale” se va substitui cu cuvintele „organizațiile necomerciale inclusiv organizații neguvernamentale, naționale sau internaționale, precum și reprezentanți ai societății civile”.
		4.	La subpct. 10.1, alin. 7, sintagma „în funcție de capacitățile instituționale disponibile” se propune de exclus, întrucât noțiunea activități de integrare include, fără a limita, și activitățile de acomodare socioculturale oferite de către autoritatea competentă pentru străini sau de către alte autorități ale administrației publice sau organizații necomerciale naționale sau internaționale.	Se acceptă. Sesiunile de acomodare socioculturală se vor organiza într-un termen de până la 6 luni de la data obținerii protecției internaționale. Din proiect a fost exclusă sintagma „în funcție de capacitățile instituționale disponibile”, dat fiind faptul că termenul anterior de 90 de zile a fost substituit cu termenul de 6 luni.
		5.	Prevederile pct. 15 (art. 22 alin. (2)-(6)) privind elaborarea și monitorizarea planurilor individuale de integrare, implicarea Grupului de lucru interinstituțional, precum și posibilitatea apelării la interpreți și experți, pot genera cheltuieli administrative și operaționale suplimentare, care nu sunt estimate în Nota de fundamentare.	Nu se acceptă. Prevederile art. 22 alin. (2)–(6) nu instituie obligații noi care să genereze cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, ci reglementează și structurează mecanism de cooperare și activități care sunt deja realizate în practică de către autoritățile implicate în procesul de integrare a străinilor, în limitele atribuțiilor funcționale existente.

				Elaborarea și monitorizarea planurilor individuale de integrare sunt realizate de către autoritatea competentă pentru străini în cadrul activității curente, iar implicarea Grupului de lucru interinstituțional are drept scop consolidarea coordonării între instituțiile responsabile, fără instituirea unor structuri noi sau a unor funcții suplimentare remunerate. Convocarea Grupului de lucru presupune convocarea în ședință de lucru, la fel cum sunt desfășurate oricare alte ședințe interinstituționale, fie în format fizic sau on-line. Totodată, prevederea referitoare la posibilitatea apelării la serviciile unor interpreți și experți are caracter facultativ și nu instituie o obligație financiară permanentă. Aceste servicii sunt asigurate prin parteneriate cu organizații necomerciale naționale sau internaționale ori prin mecanismele deja existente de cooperare instituțională. Mecanismul de funcționare a Grupului de lucru va fi stabilit prin hotărâre de Guvern.
6.	Totodată, prevederile pct. 20 și 21, prin care se instituie atribuții suplimentare pentru Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Sănătății, inclusiv acordarea asistenței în cazurile speciale, participarea la elaborarea planurilor individuale de integrare și implicarea structurilor din subordine în realizarea măsurilor de integrare, necesită evaluarea impactului asupra capacităților instituționale și a resurselor financiare necesare implementării.			Nu se acceptă. În acest sens, subliniem că proiectul nu instituie competențe noi pentru Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Sănătății, ci urmărește exclusiv delimitarea și repartizarea atribuțiilor existente, în contextul reorganizării autorităților administrației publice centrale și separării

				domeniilor de competență ale fostului minister comasat. Astfel, în redacția actuală a Legii nr. 270/2011, competențele respective sunt deja prevăzute pentru autoritatea publică centrală responsabilă de domeniile muncii, protecției sociale și sănătății, inclusiv în partea ce ține de: • participarea la elaborarea și implementarea măsurilor de integrare; • acordarea asistenței în cazurile speciale; • facilitarea accesului la servicii sociale, medicale și de ocupare a forței de muncă. Prin urmare, intervențiile propuse nu generează obligații suplimentare și nici competențe noi. Totodată, serviciile acordate străinilor pe partea medical și de muncă sunt realizate în baza legislației speciale aplicabilă domeniilor respective (Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585/1998), ceea ce înseamnă că modalitatea de acordare, limitele, categoriile de beneficiari, condițiile de acces și mecanismele de finanțare sunt deja reglementate de cadrul normativ sectorial în vigoare. Suplimentar, menționăm că proiectul a fost avizat de către Ministerul Sănătății, autoritatea exprimând susținerea asupra prevederilor propuse, inclusiv a atribuțiilor prevăzute la art. 30¹.
--	--	--	--	--

				La fel, autoritățile vizate (Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Sănătății) nu au avut obiecții.
		7.	În același timp, formulările utilizate la pct. 22 (art. 34 alin. (2)-(4)) referitoare la mecanismul de coordonare interinstituțională și consultările periodice între autorități și alte entități relevante au un caracter general și necesită delimitarea mai clară a responsabilităților instituțiilor implicate, inclusiv sub aspectul surselor de finanțare pentru activitățile aferente.	Se acceptă. Menționăm că aspectele ce țin de organizarea mecanismului de coordonare interinstituțională, modalitatea de desfășurare a consultărilor, urmează a fi detaliate în hotărârea Guvernului ce va fi elaborată pentru implementarea prevederilor respective. Totodată, instituirea unor surse financiare suplimentare nu este necesară, întrucât activitățile prevăzute au caracter de coordonare instituțională și cooperare intersectorială, urmând a fi realizate în cadrul competențelor funcționale deja existente ale autorităților implicate.
		8.	Articolul IV. Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat Prevederile pct. 3 privind extinderea cazurilor de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru străinii aflați în custodie publică pot determina creșterea volumului de solicitări către sistemul de asistență juridică garantată de stat, aspect care urmează a fi reflectat corespunzător în compartimentul aferent impactului financiar. În acest context, se consideră insuficient argumentată concluzia din Nota de fundamentare precum că implementarea proiectului „nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat” și se consideră necesară completarea acesteia, în special compartimentului 4.2 „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative”, prin reflectarea impactului financiar estimativ, a necesarului de resurse și a surselor de finanțare pentru implementarea prevederilor proiectului.	Nu se acceptă. În acest sens, menționăm că datele statistice disponibile nu indică existența unui impact financiar semnificativ asupra sistemului de asistență juridică garantată de stat. Astfel, potrivit Raportului anual de activitate 2025 al Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, din totalul de 47 148 de cazuri de acordare a asistenței juridice calificate, doar 321 de cazuri (aproximativ 0,7%) au vizat solicitanți de azil. Comparativ, în anul 2023 au fost înregistrate 108 cazuri, iar în anul 2024 – 465 cazuri¹. Prin urmare, ponderea

¹ Raport anual privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2025

				acestor cauze în totalul beneficiarilor sistemului rămâne redusă și nu evidențiază o presiune sistemică asupra resurselor instituționale sau financiare. Totodată, asistența juridică în cauzele ce vizează solicitanții de azil, refugiații, beneficiarii de protecție umanitară, apatrizii și solicitanții statutului de apatrid este deja asigurată prin intermediul unei liste specializate de 16 avocați desemnați în acest scop, mecanismul instituțional fiind deja funcțional. Suplimentar, în cadrul procesului de consultare prealabilă și consultare publică, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat nu a identificat careva cheltuieli suplimentare aferente implementării proiectului și nu a formulat obiecții privind necesitatea alocării unor resurse financiare adițional.
8.	Compania Națională de Asigurări în Medicină Aviz nr. 01-08/1526 din 19.05.2026	1.	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
9.	Casa Națională de Asigurări Sociale	1.	La Articolul I. punctul 3 din proiect, se impune necesitatea excluderii sintagmei „la orice formă gramaticală”, deoarece aceasta dublează expresia utilizată la punctul indicat.	Se acceptă. A fost efectuată ajustarea proiectului în conformitate cu propunerea înaintată.

	Aviz nr. 7816 din 15.05.2026			
10.	Comisia Națională a Pieței Financiare Aviz nr. 07-4/1823 din 12.05.2026	1.	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
11.	Banca Națională a Moldovei Aviz nr. 31- 002/67/2455 din 15.05.2026	1.	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
12.	Oficiul Avocatului Poporului Opinie nr. 04-3/32- 1225 din 18.05.2026	1.	Avocatul Poporului apreciază introducerea amendamentului de la pct. 9 din proiect (modificarea art. 8 alin.(3) din Legea nr.274/2011), și anume stabilirea obligației de informare a străinului asupra drepturilor și obligațiilor sale „într-o limbă în care acesta comunică sau pe care se presupune, în mod rezonabil, că o înțelege”. Aceasta constituie o garanție esențială a dreptului la informare, care nu se regăsește în pct. 15 din proiect, care vizează modificarea art. 22 alin. (4). Prin omiterea acestui aspect există riscul ca responsabilii de implementare să nu asigure traducerea sau explicarea Planului într-o manieră accesibilă, ceea ce ar transforma semnarea documentului într-o procedură pur formală, riscând lipsirea beneficiarului de a înțelege real a angajamentelor luate. Prin urmare, Avocatul Poporului consideră necesară completarea și acestei norme cu garanția lingvistică prevăzută la art. 8 alin. (3), pentru a asigura o abordare unitară și coerentă a obligației de informare. Precizarea respectivă este necesară pentru a institui în sarcina autorităților competente obligația corelativă de a comunica beneficiarului conținutul Planului individual de integrare într-o limbă accesibilă (pe care acesta o vorbește sau se presupune, în mod	Se acceptă. Art. 22 alin. (4) a fost completat conform propunerii înaintate.

		rezonabil, că o înțelege), garantând astfel înțelegerea efectivă a drepturilor și obligațiilor ce îi revin. Recomandare 1: la art. 22 alin. (4) din proiect, după sintagma „Planul individual de integrare se aduce la cunoștința beneficiarului” se propune completarea cu sintagma „într-o limbă în care acesta comunică sau pe care se presupune, în mod rezonabil, că o înțelege”;	
	2.	Recomandare 2: la art. 22 alin. (6), după sintagma „pot să apeleze la serviciile unor interpreți” se propune completarea cu sintagma „, inclusiv în limbajul mimico-gestual”, ceea ce va asigura incluziunea persoanelor cu dizabilități cu nevoi speciale de comunicare conform standardelor internaționale de accesibilitate.	Se acceptă. Art. 22 alin. (6) a fost completat conform propunerii înaintate.
	3.	Avocatul Poporului relevă existența unei încheități între categoriile de beneficiari ai legii, în contextul modificărilor propuse la pct. 14.2 și pct. 19.1 – 19.2 din proiect, ori din formularea propusă rezultă că facilitățile respective sunt prevăzute doar pentru beneficiarii de protecție internațională și de azil politic cu necesități speciale. De asemenea, Nota de fundamentare, fără a oferi claritate, pune accent pe beneficiarii de protecție internațională sau azil politic cu necesități speciale, ceea ce contravine prevederilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274/2011, care prevede că legea se aplică față de 5 categorii de străini. La fel, contravine și Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, care obligă statele să protejeze toate persoanele cu dizabilități. Prin urmare, se propune ajustarea pct.14.2, precum și a pct.19.1 – 19.2 din proiect astfel, încât să se asigure drepturile tuturor categoriilor de beneficiari cu necesități speciale, conform prevederilor art. 2 alin. (1) din Legea nr.274/2011. Recomandare 3: ajustarea pct. 14.2 și 19.1 – 19.2 din proiect, astfel, încât să se asigure drepturile tuturor categoriilor de beneficiari cu necesități speciale, prevăzuți la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274/2011.	Nu se acceptă. Facilitățile prevăzute la pct. 14.2 și pct. 19.1–19.2 din proiect sunt destinate beneficiarilor de protecție internațională sau azil politic cu necesități speciale, având în vedere gradul sporit de vulnerabilitate al acestei categorii și obligațiile specifice ale statului în procesul de integrare a acestora. Extinderea acestor măsuri asupra tuturor categoriilor de străini prevăzute la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274/2011 nu este posibilă în condițiile capacităților instituționale și logistice existente, inclusiv ale infrastructurii de cazare și asistență, care este limitată. Totodată, proiectul nu restrânge accesul celorlalte categorii de străini la drepturile și serviciile prevăzute de legislația națională, acestea continuând să beneficieze de măsurile de integrare și de protecția socială aplicabile în condițiile legislației. Diferențierea propusă urmărește alocarea

				prioritară a resurselor disponibile către persoanele care necesită un nivel sporit de sprijin și nu constituie o discriminare între categoriile de beneficiari.
		4.	Subsecvent, se observă și o inechitate între subiecții legii privind accesul la programul de integrare, fiindcă potrivit art. 21 alin. (1) doar beneficiarii de protecție internațională și de azil politic pot depune cerere în acest sens. Reiterăm că art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274/2011, care prevede că legea se aplică față de 5 categorii de străini. La fel și formularea actuală din art. 8 alin. (1) – (2) lasă loc de interpretare, deoarece alin. (1) prevede că toți străinii beneficiază de măsurile de integrare prevăzute la art. 5 alin. (1), în timp ce alin. (2) din art. 8 stabilește că beneficiarii de protecție internațională au acces la toate măsurile de integrare prevăzute la art. 5 alin.(1), precum și la programul de integrare prevăzut în cap. III. Prin urmare, se propune ajustarea art.8 alin. (1) – (2) și art. 21 alin. (1) din Legea nr. 274/2011 astfel, încât să se asigure accesul tuturor subiecților prevăzuți în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274/2011 la serviciile necesare, în dependență de necesitățile individuale. De exemplu, soluționarea situației identificate poate avea loc fie prin substituirea sintagmei „Beneficiarii de protecție internațională” cu sintagma „străinii prevăzuți la art. 2 alin. (1)”, fie prin stabilirea accesului gradual, clar și argumentat pentru diferite categorii de străini prevăzuți la art. 2 alin. (1) la programe, măsuri și/sau activități de integrare în societatea Republicii Moldova. Recomandare 4: ajustarea art. 21 alin. (1) și art. 8 alin. (1) – (2) din Legea nr. 274/2011 astfel, încât toți subiecții prevăzuți în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274/2011 să aibă acces la programe de integrare în societatea Republicii Moldova, precum și revizuirea noțiunii ”Programe de integrare”, propuse doar pentru 2 categorii de subiecți ai legii nr. 274/2011.	Se acceptă parțial. Noțiunea de „program de integrare a fost revizuită”. La fel, pentru claritatea normelor legale, a fost modificat art. 5, pentru a clarifica subiecții programelor de integrare și activităților de integrare.
		5.	Referitor la prevederile propuse la pct. 14.2 din proiect pentru alineatul (4 ¹) al articolului 14, Avocatul Poporului formulează o	Se acceptă.

		rezervă în privința utilizării sintagmei „după caz” raportat la posibilitatea autorității competente de a invita membrii Grupului de lucru să participe la interviu. Utilizarea acestei sintagme conferă autorității o marjă de discreție excesiv de extinsă și insuficient reglementată, fapt ce poate afecta previzibilitatea procedurii. Lipsa unor criterii obiective care să determine situațiile în care este necesară prezența membrilor Grupului de lucru poate duce la o aplicare neunitară a normei sau la tergiversarea procesului de evaluare. Pentru a asigura un cadru juridic clar este necesar ca participarea acestor experți să fie fundamentată pe necesități identificate în funcție de tipul vulnerabilității beneficiarului (medicale, sociale sau juridice). Recomandare 5: ajustarea pct.14.2 din proiect, astfel, încât să ofere claritate în privința cazurilor în care autoritatea competentă pentru străini poate invita Grupul de lucru sau reprezentanții să participe la interviul desfășurat. <i>De exemplu:</i> În funcție de tipul necesităților speciale identificate, autoritatea competentă pentru străini invită membrii relevanți ai Grupului de lucru interinstituțional privind includerea străinilor în programul de integrare să participe la interviul desfășurat.	Prevederea alin. (4 ¹) al art. 21 a fost modificată conform recomandării înaintate.
	6.	Un moment precar care este în vizorul Ombudsmanului în cazul prezentelor propuneri de ajustare a cadrului legal național în partea ce ține de integrarea străinilor în Republica Moldova și, care nemijlocit se referă la prevederile ce țin de acordarea ajutorului bănesc pentru anumite categorii de persoane. Astfel, propunerea de excludere a prevederilor referitoare la acordarea ajutorului bănesc, prevăzute la alin. (2) din art. 33 al Legii nr. 270/2008 și la art. 10, 12 și 25 din Legea nr. 274/2011, este argumentată prin faptul că, în contextul procesului de transpunere și aliniere la standardele Uniunii Europene, a fost elaborată Hotărârea Guvernului nr. 720/2025. Aceasta aprobă mecanismele și metodologia aplicabile în procedura de azil și stabilește că solicitantul de azil care nu dispune de mijloace de întreținere beneficiază, la cerere, de cazare în Centrul de cazare al Inspectoratului General pentru Migrație, de	Nu se acceptă. Hotărârea Guvernului nr. 720/2025, stabilește un set complex de măsuri de asistență pentru solicitanții de azil, inclusiv cazare, hrană, îmbrăcăminte și alte facilități esențiale. Totodată, în ceea ce privește beneficiarii de protecție internațională, menținerea unor dispoziții privind ajutorul bănesc în Legea nr. 274/2011 ar genera o necorelare între cadrul legal și capacitățile reale de implementare și finanțare ale statului, având în vedere lipsa resurselor destinate pentru acest scop.

		hrană, îmbrăcăminte, precum și de alte facilități materiale, inclusiv acoperirea cheltuielilor pentru transportul public și produse de igienă personală, în limitele sumelor calculate. Totuși, excluderea acestor prevederi nu este suficient argumentată, întrucât mecanismul aprobat prin HG nr. 720/2025 se referă exclusiv la solicitanții de azil, și nu la beneficiarii de protecție internațională. În consecință, după operarea modificării, aceștia din urmă nu vor mai avea posibilitatea de a solicita ajutor bănesc, indiferent de gradul lor de vulnerabilitate. Această situație creează riscuri din perspectiva drepturilor omului, inclusiv: riscul de încălcare a dreptului la un nivel de trai adecvat, prin lipsa unui sprijin financiar minim pentru BPI aflați în situații vulnerabile; discriminare indirectă între solicitanții de azil și beneficiarii de protecție internațională; creșterea riscului de excluziune socială și marginalizare, în lipsa unor mecanisme eficiente de sprijin post-recunoaștere a statutului. Recomandare 6: re-evalua impactul asupra drepturilor omului prin excluderea unor asemenea garanții și eventualitatea instituirii unor măsuri compensatorii clare pentru beneficiarii de protecție internațională, distincte de cele aplicabile solicitanților de azil.	
7.	În partea ce ține de Mecanismul de coordonare a procesului de integrare, Avocatul Poporului salută organizarea consultărilor semestriale dintre autoritățile implicate în procesul de integrare a străinilor și reprezentanții societății civile, ai organizațiilor necomerciale naționale sau internaționale care desfășoară activități în domeniul migrației și azilului, precum și ai comunităților de străini. Totuși, Ombudsmanul consideră necesar implicarea/atragerea acestora și în procesul decizional, în calitate de observatori/consultanți cel puțin în cazurile de complexitate sporită examinate în cadrul Grupului de lucru. Aceasta se impune atât pentru a asigura un echilibru în deciziile luate pentru asigurarea drepturilor în procesul de integrare al beneficiarilor/străinilor prevăzuți la art.2 alin.(1) din Legea	Se acceptă. Prevederile art. 34 al proiectului au fost modificate conform recomandărilor înaintate.	

			nr.274/2011, cât și pentru valorificarea expertizei actorilor non-statali, care desfășoară activități în domeniul migrației și azilului, precum și ai comunităților de străini. Recomandare 7: examinarea oportunității implicării/atragerii în procesul decizional a reprezentanților societății civile, ai organizațiilor necomerciale naționale sau internaționale care desfășoară activități în domeniul migrației și azilului, precum și ai comunităților de străini, în calitate de observatori/consultanți.	
		8.	Reieșind din cele menționate supra, Avocatul Poporului susține promovarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind integrarea străinilor în Republica Moldova) (număr unic 418/MAI/2026), cu luarea în considerare a recomandărilor propuse.	Se acceptă. Comentariu de precizare.
13.	Congresul Autorităților Locale din Moldova Aviz nr. 183 din 28.05.2026	1.	1. Considerații generale Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind integrarea străinilor în Republica Moldova), număr unic 418/MAI/2026, în continuare Proiect. CALM a analizat prevederile Proiectului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL), stabilind următoarele. 2. Legislația aplicabilă * Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994; Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14; Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435-XVI din 28.12.2006; Legea privind administrația publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006; Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova; Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova; Legea nr. 139/2007 privind asociațiile de economii și împrumut;	Se acceptă. Comentariu de precizare.

			Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat. 3. Constatări/obiecții CALM, în rezultatul examinării Proiectului, nu a depistat careva devieri de la respectarea principiilor de organizare, funcționare și a intereselor APL. Ținând cont de cele menționate, CALM consideră că Proiectul poate fi susținut spre a fi promovat în modul stabilit.	
14.	Centrul de Armonizare a Legislației Aviz nr. 31/02-69-5394 din 12.05.2026	1.	Astfel, examinând proiectul național prin prisma actelor UE relevante, expunem următoarele: Cu referire la pct. 1 al Art. I din proiect, prin care sintagma „dreptul de ședere provizorie” se substituie cu „dreptul de ședere temporară”, se constată că noua terminologie este conformă cu distincția consacrată la nivelul UE între șederea pe termen scurt/temporar și statutul de rezident pe termen lung, astfel cum rezultă din Directiva 2003/109/CE și din Directivele sectoriale aplicabile resortisanților țărilor terțe (Directivele 2014/36/UE, 2014/66/UE și (UE) 2016/801);	Se acceptă. Comentariu de precizare.
		2.	Cu referire la pct. 3 al Art. I din proiect, substituirea termenului „minor” cu „copil” corespunde terminologiei utilizate în art. 24 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în Convenția ONU privind drepturile copilului și în art. 23 - 25 din Directiva 2011/95/UE, respectiv, art. 24 din Directiva 2013/33/UE, care reglementează garanțiile specifice copiilor și principiul interesului superior al copilului;	Se acceptă. Comentariu de precizare.
		3.	Cu referire la pct. 4 al Art. I din proiectul de modificare, prin care se propune substituirea noțiunilor „organizații neguvernamentale”, „organizații internaționale” și „societatea civilă” cu sintagma „organizațiile necomerciale naționale sau internaționale”, se constată că noua formulare nu reflectă pe deplin terminologia și abordarea consacrată de actele relevante ale Uniunii Europene, care promovează implicarea largă a organizațiilor relevante și a societății civile în domeniul azilului, migrației și integrării străinilor, inclusiv, prin cooperarea cu organizații neguvernamentale și alte entități specializate, astfel cum rezultă	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform propunerii înaintate în aviz.

			din art. 29 (1) și (2) din Directiva 2013/33/UE, precum și din art. 34 din Directiva 2011/95/UE. În lipsa unei definiții legale clare a noțiunii de „organizații necomerciale”, există riscul unei interpretări restrictive a sferei entităților eligibile pentru participarea la implementarea măsurilor de integrare și asistență, inclusiv, al excluderii unor actori relevanți ai societății civile sau ai comunităților implicate în domeniu. Se recomandă reformularea în sensul utilizării unei sintagme mai largi, precum: „organizații necomerciale, inclusiv, organizații neguvernamentale, naționale sau internaționale, precum și alți reprezentanți ai societății civile”, pentru a asigura conformitatea cu standardele UE;	
	4.	Pct. 5 al Art. I din proiectul de modificare, prin care se propune completarea art. 2 alin. (2) lit. a), se constată că enumerarea categoriilor de străini are un caracter preponderent descriptiv, fără a institui în mod direct garanții materiale sau procedurale privind accesul efectiv la măsuri de integrare. Deși, prevederea se înscrie în logica generală a Directivelor 2014/36/UE, 2014/66/UE și (UE) 2016/801, aceasta nu asigură transpunerea deplină a obiectivelor acestora, în special, sub aspectul garantării accesului efectiv la măsuri de integrare, egalității de tratament și incluziunii socioprofesionale a resortisanților statelor terțe. Totodată, formularea „sau pentru alte activități ce nu presupun acordarea dreptului de ședere permanentă” este una generală, susceptibilă de interpretare extensivă, cu impact asupra previzibilității normei și aplicării uniforme a regimului juridic al străinilor. Se impune, în acest sens, o delimitare mai clară a categoriilor vizate și corelarea acestora cu regimul drepturilor și măsurilor de integrare aplicabile;	Se acceptă. Modificarea propusă la art. 2 alin. (2) lit. a) are ca obiect delimitarea sferei de aplicare a Legii nr. 274/2011 prin precizarea expresă a categoriilor de străini care, prin natura și caracterul temporar al șederii lor, nu intră sub incidența procesului de integrare reglementat de lege. Scopurile de ședere enumerate în proiect la pct. 5 sunt conforme cu Legea nr. 66/2026 privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova. Sintagma „sau pentru alte activități ce nu presupun acordarea dreptului de ședere permanentă” a fost eliminată. Aspectele ce țin de accesul efectiv la măsurile de integrare și modalitatea de includere a diferitelor categorii de străini în aceste măsuri urmează să fie detaliate în cadrul Mecanismului de includere a străinilor în măsuri de integrare, care va fi	

			aprobat de Guvern în temeiul art. 5 alin. (4) din Legea nr. 274/2011.
5.	Cu referire la pct. 6, subpct. 5.1 al Art. I din proiectul de modificare , se constată că definiția noțiunii de „măsuri de integrare” are un caracter general și nu stabilește conținutul minim al măsurilor sau garanțiile de implementare a acestora, ceea ce poate afecta aplicarea uniformă și efectivă a politicilor de integrare. În acest context, se recomandă clarificarea sferei măsurilor de integrare, inclusiv, prin raportare la standardele prevăzute de art. 34 din Directiva 2011/95/UE (acces la facilități de integrare) și de Directiva 2013/33/UE privind accesul beneficiarilor de protecție internațională la servicii de integrare și sprijin adecvat.	Se acceptă. Conținutul măsurilor de integrare este stabilit la art. 5 a Legii nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova. La fel, urmare a propunerii înaintate, a fost revizuit art. 5 al Legii, care va oferi claritate în ceea ce privește conținutul măsurilor de integrare și subiecții cărora le sunt destinate acestea.	
6.	Cu referire la pct. 6, subpct. 5.3 al Art. I din proiectul de modificare (definiția „activităților de integrare”), se constată că reglementarea potrivit căreia activitățile de integrare se realizează „la cererea” străinilor poate limita accesul efectiv al persoanelor vulnerabile la aceste servicii, în special, atunci când acestea nu sunt în măsură să solicite în mod activ sprijinul necesar. O asemenea abordare nu asigură pe deplin obligația autorităților de identificare timpurie, evaluare și acordare a sprijinului adecvat persoanelor cu necesități speciale, astfel cum rezultă din art. 21 și art. 22 din Directiva 2013/33/UE. Se impune completarea normei cu obligația autorității competente de a propune din oficiu măsuri de integrare în cazul persoanelor vulnerabile;	Nu se acceptă. Noțiunea de „activități de integrare” a fost exclusă din proiect, având în vedere faptul că totalitate activităților de integrare sunt enumerate la Art. 5 al Legii.	
7.	Cu referire la pct. 6, subpct. 5.4 al Art. I din proiectul de modificare , prin care se introduce definiția noțiunii de „centre de integrare pentru străini”, se constată că, deși instituția este reglementată la nivel conceptual, proiectul nu stabilește standarde minime privind funcționarea centrelor, condițiile de acordare a serviciilor, mecanismele de monitorizare și garanțiile aplicabile persoanelor vulnerabile. În lipsa unor asemenea prevederi, poate fi afectată obligația de asigurare a unor condiții adecvate de primire și integrare impusă de art. 20 și art. 25 din Directiva 2011/95/UE, precum și de art. 17 - 22 din Directiva 2013/33/UE.	Se acceptă. Proiectul a fost completat cu un punct suplimentar care vizează modificarea art. 14, prin care Guvernul va stabili modul de organizare și funcționare a centrelor de integrare pentru străini (https://particip.gov.md/ro/document/stage/s/proiectul-hotararii-guvernului-nr-5532017-cu-privire-la-instituirea-centrelor-de-integrare-pentru/16550). Proiectul	

				hotărârii Guvernului este în proces de elaborare și va conține prevederi referitoare la funcționarea centrelor, condițiile de acordare a măsurilor de integrare, monitorizarea procesului de integrare.
		8.	De asemenea, noțiunea de „beneficiari de protecție internațională sau azil politic cu necesități speciale” prevăzută în același punct menționat supra, deși este în mare parte compatibilă cu art. 21 din Directiva 2013/33/UE, totuși, proiectul nu reglementează în mod expres și detaliat mecanismele de identificare timpurie, evaluare și reevaluare continuă a vulnerabilităților, astfel cum rezultă din art. 21 și art. 22 din aceeași directivă, ceea ce poate afecta eficiența protecției și a măsurilor de sprijin acordate persoanelor vulnerabile;	Nu se acceptă. Observația depășește obiectul de reglementare al Legii nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova. Mecanismele de identificare, evaluare și reevaluare a vulnerabilităților persoanelor care solicită protecție internațională sunt reglementate în cadrul procedurii de azil, în conformitate cu legislația specială din domeniul azilului, care transpune prevederile relevante ale Directivei 2013/33/UE (pentru că art. 21 și 22 a Directivei se referă la solicitanții de protecție internațională). Măsurile de integrare sunt destinate beneficiarilor de protecție internațională sau azil politic, inclusiv celor cu necesități speciale. În acest sens, noțiunea propusă are rolul de a identifica categoria de persoane care poate necesita măsuri suplimentare de integrare și sprijin. Totodată, proiectul prevede evaluarea individuală a situației beneficiarului în cadrul procesului de integrare, prin intermediul interviului, înainte de a elabora planul individual de integrare, ceea ce permite identificarea și actualizarea necesităților speciale relevante pentru măsurile de integrare acordate.

		9.	Cu referire la pct. 7 al Art. I din proiect (modificarea art. 4 din Legea nr. 274/2011), completarea cu principiile legalității și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și introducerea abordării multisectoriale și integrate, sunt conforme cu art. 1 din Carta drepturilor fundamentale a UE, cu considerentele (16) și (17) ale Directivei 2011/95/UE și cu considerentele (14) și (15) ale Directivei 2013/33/UE;	Se acceptă. Comentariu de precizare.
		10.	Cu referire la pct. 9 al Art. I din proiect (noua redacție a art. 6 – cazuri speciale), garantarea accesului egal și echitabil la asistență pentru beneficiarii cu necesități speciale este în acord cu art. 21 din Directiva 2013/33/UE și art. 20 (3) și (4) și art. 30 din Directiva 2011/95/UE. În vederea evitării formulării „potențial redus de autoîntreținere” ca unic criteriu de eligibilitate, care poate restrânge sfera persoanelor vulnerabile vizate de art. 21 din Directiva 2013/33/UE (care include și categorii precum copiii neînsoțiți, victimele torturii sau ale violenței bazate pe gen, indiferent de capacitatea de autoîntreținere), se recomandă reformularea criteriului prin trimitere la categoriile definite la pct. 6.4 din proiect;	Se acceptă. Comentariu de precizare.
		11.	Cu referire la pct. 14 al Art. I din proiect (introducerea alin. (4 ¹) la art. 21), stabilirea termenului de 7 zile pentru desfășurarea interviului în cazul beneficiarilor cu necesități speciale este conformă cu obligația identificării timpurii prevăzută la art. 22 din Directiva 2013/33/UE și cu cerința unei evaluări individuale stipulate la art. 20 (3) din Directiva 2011/95/UE;	Se acceptă. Comentariu de precizare.
		12.	Cu referire la pct. 15 al Art. I din proiect (noua redacție a art. 22 – Planul individual de integrare), reglementarea elaborării planului pe baza nevoilor individuale și a obiectivelor cumulative privind acomodarea socioculturală, studierea limbii de stat, accesul pe piața muncii și la sistemul de învățământ este conformă cu art. 34 din Directiva 2011/95/UE (programe de integrare) și cu standardele de individualizare prevăzute de Directiva 2013/33/UE. Se consideră judicios completarea normei naționale cu un termen maximal de elaborare a Planului individual de la data interviului și cu obligația comunicării către beneficiar într-o limbă pe care o înțelege în sensul	Se acceptă. Articolul 22 alin (1) a fost indicat termenul de elaborare a Planului individual de integrare. Planul individual de integrare se elaborează în termen de până la 30 de zile de la finalizarea interviului, în cooperare cu autoritățile relevante. Planul include activități obligatorii privind acomodarea socioculturală, studierea limbii române,

		art. 5 (1) și (2) din Directiva 2013/33/UE;	accesul la piața muncii și, după caz, educația. La fel, alin. (4) a fost completat cu reglementări privind comunicarea planului de integrare într-o limbă pe care străinul o înțelege.
13.	Cu referire la pct. 21 al Art. I din proiect (modificarea titlului Capitolului IV), restrângerea sferei la „beneficiarii de protecție internațională sau azil politic cu necesități speciale” clarifică obiectul reglementării și este compatibilă cu logica art. 21 din Directiva 2013/33/UE;	Se acceptă. Comentariu de precizare.	
14.	Cu referire la pct. 22 al Art. I din proiect (modificarea art. 27 alin. (2) și (5)), limitarea cazării gratuite la 3 luni necesită o evaluare suplimentară prin raportare la art. 32 din Directiva 2011/95/UE (acces la locuință în condiții echivalente cu ale resortisanților altor țări terțe cu reședință legală) și la art. 17 și 18 din Directiva 2013/33/UE. Se impune introducerea unei clauze de prelungire motivată pentru persoanele cu necesități speciale care nu pot accesa locuință alternativă, pentru a evita riscul de lipsire de adăpost;	Se acceptă. Prevederea ce viza modificarea termenului de cazare a fost exclusă din proiect.	
15.	Cu referire la pct. 23 al Art. I din proiect (introducerea art. 30 ¹), reglementarea expresă a accesului străinilor la servicii de asistență medicală și includerea în sistemul de asigurare obligatorie de asistență medicală este conformă cu art. 30 din Directiva 2011/95/UE și cu art. 19 din Directiva 2013/33/UE, care impun acordarea îngrijirii medicale necesare, inclusive, asistență medicală și psihologică pentru persoanele cu necesități speciale;	Se acceptă. Comentariu de precizare.	
16.	Cu referire la pct. 24 al Art. I din proiect (noua redacție a art. 34 – Mecanismul de coordonare), instituționalizarea Grupului de lucru interinstituțional și consultarea periodică a societății civile sunt conforme cu art. 34 din Directiva 2011/95/UE și cu art. 29 din Directiva 2013/33/UE;	Se acceptă. Comentariu de precizare.	
17.	Cu referire la Art. II din proiectul de modificare , se constată că abrogarea art. 33 alin. (2) din Legea nr. 270/2008 nu contravine în	Se acceptă. Comentariu de precizare.	

			mod direct prevederilor Directivei 2013/33/UE, însă poate genera riscuri de neconformitate în lipsa asigurării unei forme alternative de sprijin material care să garanteze condiții de viață adecvate în sensul art. 17 și art. 20 din directivă.	
		18.	Art. III din proiectul de modificare , prin care se înlocuiește sintagma „sau apatrizi” cu „sau străini titulari ai cărții de rezidență” la art. 17 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 139/2007, are efect restrictiv asupra accesului apatrizilor la serviciile financiare cooperatiste, prin condiționarea exercitării acestui drept de deținerea unui statut de rezidență. O asemenea soluție poate genera un tratament diferențiat al apatrizilor în raport cu alte categorii de străini și poate afecta obiectivul facilitării integrării socioeconomice a beneficiarilor de protecție internațională și a apatrizilor în sensul art. 28 (drept la angajare), art. 32 (acces la locuință) și art. 34 (acces la facilități de integrare) din Directiva 2011/95/UE. Se impune menținerea apatrizilor recunoscuți în categoria persoanelor eligibile, indiferent de tipul actului de identitate deținut;	Nu se acceptă. Formularea propusă în proiect nu exclude apatrizii din categoria persoanelor eligibile pentru a deveni membri ai asociațiilor de economii și împrumut. Potrivit cadrului normativ național, apatrizilor recunoscuți în Republica Moldova li se eliberează carte de rezidență, aceștia fiind incluși în categoria „străinilor titulari ai cărții de rezidență”. Pentru claritate, a fost completată nota de fundamentare la compartimentul 3.1.
		19.	Cu referire la Art. IV din proiect (modificările aduse Legii nr. 198/2007 privind asistența juridică garantată de stat), extinderea asistenței juridice de urgență la procedura de luare în custodie publică a străinilor și la solicitanții de recunoaștere a statutului de apatrid este conformă cu art. 47 din Carta drepturilor fundamentale a UE (dreptul la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil); art. 13 (3) și (4) din Directiva 2008/115/CE, care garantează dreptul la asistență juridică și/sau reprezentare în procedurile de returnare și de luare în custodie publică și cu art. 9 din Directiva 2013/33/UE, care impune accesul la asistență juridică gratuită în cazul luării în custodie a solicitanților de protecție internațională.	Se acceptă. Comentariu de precizare.

		20.	În concluzie, proiectul național examinat nu constituie un act de transpunere directă a acquisului Uniunii Europene în materie de azil, migrație și integrare, însă se înscrie în procesul de ajustare și consolidare progresivă a cadrului normativ național în vederea alinierii la standardele relevante ale Uniunii Europene, inclusiv, la standardele actualizate prin Pactul UE privind migrația și azilul din 2024. În acest context, se impune ajustarea punctuală a anumitor soluții normative, în vederea asigurării unei aplicări coerente și efective a standardelor privind accesul la măsuri de integrare, protecția persoanelor vulnerabile și garanțiile procedurale aferente.	Se acceptă. Comentariu de precizare.
15.	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat Aviz nr. 97 din 11.05.2026	1.	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
16.	Consiliul Norvegian pentru Refugiați (NRC) (aviz recepționat pe pagina particip.gov.md)	1.	Proiectul de lege propus oferă oportunitatea de a revizui articolul 2 alineatul (2) litera b) din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor, care în prezent exclude din domeniul de aplicare al legii „străinii beneficiari de protecție temporară”. Deși această excludere nu este prevăzută în proiectul de lege, existând în legea în vigoare, procesul de modificare legislativă inițiat oferă posibilitatea de a analiza dacă o astfel de excludere generală este justificată în circumstanțele actuale. Ținând cont de situația de facto a beneficiarilor de protecție temporară, care locuiesc în Republica Moldova, încă din anul 2022, și care au stabilit legături sociale, economice și comunitare puternice cu țara. De la începutul războiului în Ucraina, mulți beneficiari de protecție temporară în Republica Moldova au rămas în țară pe termen lung. Pentru o mare parte din beneficiarii acestui statut, Republica Moldova a devenit un loc de reședință stabilă, unde copiii frecventează școli și grădinițe, unde lucrează, beneficiază de	Se acceptă. Proiectul a fost completat cu Articolul V. prin care se vor aduce modificări Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, prin care beneficiarii de protecție temporară acordată în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 vor beneficia de măsuri active de ocupare a forței de muncă.

		servicii medicale și sociale, închiriază locuințe și participă activ la viața comunității. Conținutul art. 2 al. (2) litera b) creează o distincție rigidă bazată exclusiv pe temeiul juridic al șederii, și nu pe gradul real de integrare sau participare în societate. În consecință, un străin care deține un permis de ședere temporară obișnuit cu valabilitate de un an poate beneficia de măsuri de integrare în temeiul legii, în timp ce un beneficiar al protecției temporare care locuiește continuu în Republica Moldova de mai mulți ani rămâne exclus categoric din cadrul de integrare instituit de lege. O asemenea excludere riscă să afecteze, în mod disproporționat, persoanele care au cea mai mare nevoie de sprijin pentru integrare. Persoanele în vârstă, persoanele cu dizabilități și familiile monoparentale se confruntă adesea cu mai multe bariere în accesarea informațiilor, serviciilor, oportunităților de angajare, educației și participării comunitare. Excluderea totală a beneficiarilor de protecție temporară din măsurile de integrare poate conduce în mod indirect la sporirea vulnerabilității și dependenței, în loc să faciliteze autonomia și incluziunea socială. Prin urmare, considerăm că ar fi rezonabil să se permită accesul la măsuri de integrare pentru anumite categorii de persoane aflate sub protecție temporară, în special pentru cele care pot demonstra o reședință continuă în Republica Moldova de cel puțin un an. Posibile documente justificative pot include confirmarea statutului de protecție temporară acordat sau prelungit în anul 2025, contracte de locațiune sau alte dovezi ale reședinței, certificate de la școli sau grădinițe care confirmă frecventarea de către copii, contracte de muncă sau confirmarea înregistrării persoanei cu statut de șomer, confirmarea înregistrării la un medic de familie sau a accesului la servicii medicale, documente care confirmă accesul la servicii sociale, umanitare sau alte servicii în Republica Moldova, ori orice alte documente care demonstrează reședința continuă și efectivă în țară. În acest sens, propunem examinarea posibilității de a include în	
--	--	---	--

			proiectul de lege o prevedere care să permită persoanelor aflate sub protecție temporară să acceseze anumite măsuri de integrare dacă pot demonstra o reședință de lungă durată în Republica Moldova și legături stabile cu comunitatea gazdă. Propunem a fi inclus următorul conținut în Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova: Articolul 2 alineatul (1) se completează cu o nouă literă (f), cu următorul cuprins: „f) străinii beneficiari de protecție temporară sau ai oricărui statut echivalent ori succesor de protecție instituit ca răspuns la situații de aflax masiv, care au locuit continuu în Republica Moldova timp de cel puțin 12 luni și demonstrează o legătură stabilă cu Republica Moldova, în conformitate cu criteriile stabilite de Guvern;” Articolul 2 alineatul (2) litera b) se modifică și va avea următorul cuprins: „b) străinii beneficiari de protecție temporară sau ai oricărui statut echivalent ori succesor de protecție care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la alineatul (1) litera f);” O asemenea abordare ar păstra cadrul juridic al protecției temporare, asigurând totodată un răspuns mai echitabil, practic și realist la situația persoanelor care trăiesc în Republica Moldova de mai mulți ani și care necesită nu doar protecție temporară, ci și sprijin practic pentru integrare.	
17.	Oficiul ONU pentru Drepturile Omului în Moldova (OHCHR) (aviz recepționat pe pagina particip.gov.md)	1.	Legea nr. 274/2011 Art. 3 (definiții) Au fost introduse definiții noi și revizuite, inclusiv: „măsuri de integrare”, „activități de integrare”, „programe de integrare”; „centre pentru integrarea străinilor”; „beneficiari ai protecției internaționale sau ai azilului politic cu nevoi speciale” — incluzând copiii, minorii neînsoțiți, familiile monoparentale, persoanele cu dizabilități, femeile însărcinate, victimele traficului de persoane, persoanele cu afecțiuni de sănătate mintală, supraviețuitorii torturii/violului, victimele violenței domestice și pensionarii;	Se acceptă. Noțiunile au fost revizuite prin prisma propunerilor înaintate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Finanțelor. La fel, art. 22 alin. (3) a fost completat cu prevederi referitoare la modalitatea de examinarea a cazului, care se realizează în conformitatea cu principiul confidențialității, egalității de tratament,

		„nevoi individuale”. Termenul „minor” a fost înlocuit cu „copil” în întregul text; „ONG-uri” și „organizații internaționale” au fost înlocuite cu termenul unificat „organizații necomerciale naționale sau internaționale”. OHCHR salută definiția cuprinzătoare a „beneficiarilor cu nevoi speciale”. Recomandare: Adăugarea persoanelor LGBTQ+ și a persoanelor aparținând minorităților etnice sau religioase în lista persoanelor cu nevoi speciale, întrucât acestea se confruntă cu vulnerabilități specifice în procesul de integrare, care nu sunt în prezent reflectate. Definiția „nevoilor individuale” ar trebui să includă în mod explicit factorii legați de traumă și aspectele psihologice.	nediscriminării și protecției datelor cu caracter personal, potrivit legislației.
2.		Legea nr. 274/2011 Art. 4 (principii) Art. 4 alin. (1) a fost modificat pentru a include principiile legalității și respectării drepturilor și libertăților fundamentale printre principiile directoare ale integrării. Noul art. 4 alin. (3): integrarea trebuie implementată prin evaluarea individuală a fiecărui caz, ținând cont de statutul juridic, durata șederii, nevoile individuale, vulnerabilitățile și perspectivele de integrare. OHCHR salută ferm ambele completări, care fundamentează cadrul de integrare pe o abordare bazată pe drepturile omului. Recomandare: Art. 4 ar trebui să facă referire explicită și la principiul nereturnării (Convenția privind statutul refugiaților din 1951, art. 33) și la interesul superior al copilului (Convenția ONU privind drepturile copilului, art. 3) ca principii generale aplicabile tuturor măsurilor de integrare și interpretării acestora.	Se acceptă parțial. Principiul respectării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului este inclus în proiect. Cu referire la <u>inclusiunea principiului nereturnării</u>, menționează că această propunere nu poate fi acceptată, întrucât acest principiu aparține domeniului azilului, protecției internaționale și returnării străinilor, fiind reglementat distinct în cadrul normativ special aplicabil acestor materii. Or, obiectul de reglementare al Legii nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova îl constituie măsurile și mecanismele de integrare socială, culturală și economică a străinilor aflați legal pe teritoriul Republicii Moldova, și nu procedurile privind acordarea protecției internaționale sau măsurile de îndepărtare. Totodată, principiul nereturnării este deja garantat și aplicabil prin prevederile

			legislației speciale relevante, inclusiv Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, nefiind necesară reiterarea acestuia în cadrul Legii privind integrarea străinilor.
3.	Legea nr. 274/2011 Art. 6 (cazuri speciale) Articolul 6 a fost înlocuit integral. Beneficiarii protecției internaționale sau ai azilului politic cu nevoi speciale, care au o capacitate redusă de autosusținere din cauza unor factori obiectivi independenți de voința lor, beneficiază de acces egal și echitabil la asistență, similar cetățenilor Republicii Moldova. OHCHR salută standardul egalității de tratament. Totuși, formularea „<i>condiționată de factori obiectivi independenți de voința lor</i>” poate impune o sarcină probatorie excesivă asupra beneficiarilor vulnerabili, în special asupra <i>supraviețuitorilor traumelor sau violenței psihologice</i>, pentru a demonstra caracterul involuntar al situației lor. Recomandare: Eliminarea sau atenuarea acestei formulări. Evaluarea capacității reduse de autosusținere ar trebui să includă trauma, factorii psihologici și barierele structurale, fără a solicita persoanei să demonstreze că circumstanțele sunt în totalitate independente de voința sa.	Nu se acceptă. Sintagma conținută în proiect „factori de natură obiectivă și independent de voința acestora” cuprinde și situațiile descrise de: traumă, factori psihologici, bariere structurale.	
4.	Legea nr. 274/2011 Art. 8 (dreptul la informare) Străinii trebuie informați despre drepturile, obligațiile și măsurile de integrare disponibile într-o limbă pe care o cunosc sau despre care se poate presupune în mod rezonabil că o înțeleg — din momentul obținerii dreptului de ședere, statutului de apatrid sau protecției internaționale. OHCHR salută ferm această modificare, care răspunde unei lacune persistente privind accesul la informație pentru refugiați și solicitanții de azil. Recomandare: Regulamentele de implementare ar trebui să prevadă că: (a) informațiile trebuie furnizate atât în scris, cât și oral; (b) acestea trebuie oferite cât mai curând posibil după acordarea	Se acceptă. Atât art. 8 cât și art. 22 al Legii a fost ajustat potrivit recomandărilor.	

		statutului; (c) trebuie utilizate formate accesibile (audio, vizuale) pentru persoanele care nu pot citi. Obligația ar trebui extinsă și asupra solicitanților de azil din momentul depunerii cererii, în conformitate cu standardele Directivei UE privind condițiile de primire.	
5.	Legea nr. 274/2011 Art. 21, 22 și 34 (Grupul de lucru interinstituțional) Art. 21 alin. (4¹): termen de 7 zile pentru realizarea interviului beneficiarilor cu nevoi speciale de la data înregistrării cererii de integrare. Membrii Grupului de lucru pot fi invitați să participe. Art. 22 (revizuit): planuri individuale de integrare elaborate pe baza nevoilor identificate în cadrul interviului, care includ adaptarea socioculturală, învățarea limbii române, accesul la piața muncii și educație. În cazurile complexe sau care implică nevoi speciale, Grupul de lucru poate participa la elaborarea planului individual de integrare. Art. 34 (revizuit): Grupul de lucru interinstituțional se întrunește semestrial pentru a revizui planurile individuale de integrare, a evalua integrarea, a identifica lacunele și a coordona activitățile. De asemenea, sunt prevăzute consultări semestriale cu societatea civilă, organizațiile necomerciale și comunitățile de străini. OHCHR susține ferm termenul de 7 zile pentru interviu (mai scurt decât anterior), cadrul structurat al planurilor individuale de integrare și instituționalizarea Grupului de lucru ca îmbunătățiri semnificative ale guvernantei integrării. Recomandare: (a) Hotărârea Guvernului privind componența Grupului de lucru (art. 34 alin. (1)) ar trebui să includă explicit societatea civilă în calitate de observatori cu drept de intervenție. (b) Art. 22 alin. (3) ar trebui să prevadă implicarea obligatorie, nu discreționară, a Grupului de lucru în toate cazurile care implică beneficiari cu nevoi speciale. (c) Beneficiarii ar trebui să aibă dreptul de a solicita revizuirea planurilor lor.	Se acceptă parțial. Prevederile din proiect pentru activitatea și competențele Grupului de lucru au fost ajustate potrivit recomandărilor. În ceea ce privește posibilitatea beneficiarului de a solicita revizuirea planului individual de integrare proiectul de lege instituie deja un mecanism flexibil de elaborare și implementare a Planului individual de integrare, bazat pe evaluarea nevoilor individuale ale beneficiarului și pe cooperarea dintre autoritatea competentă pentru străini și autoritățile relevante. Totodată, planul individual de integrare nu reprezintă un document static, ci un instrument de lucru care poate fi adaptat în funcție de evoluția situației beneficiarului în cadrul procesului de implementare a măsurilor de integrare. În acest sens, legislația prevede la art. 22 și 23 posibilitatea prelungirii perioadei de realizare a planului, precum și implicarea autorităților competente în identificarea și gestionarea necesităților apărute pe parcurs. Prin urmare, instituirea unui drept distinct de solicitare a revizuirii planului individual de integrare nu este considerată necesară, întrucât obiectivul urmărit este deja realizat prin mecanismele prevăzute de proiect și	

			(d) Ar trebui introdus un instrument preliminar de evaluare a vulnerabilității înainte de interviul prevăzut la art. 21, pentru identificarea corectă a nevoilor speciale încă de la început și pentru a remedia lacuna actuală de circularitate.	prin cooperarea continuă dintre beneficiar și autoritățile implicate în procesul de integrare.
	6.	Legea nr. 274/2011 Art. 27 alin. (2) (Cazare) Beneficiarii cu nevoi speciale care se califică în temeiul art. 6 pot beneficia, la cerere, de cazare gratuită pentru o perioadă de până la 3 luni în centre administrate de autoritatea competentă. OHCHR observă că perioada de 3 luni poate fi insuficientă pentru beneficiarii cu vulnerabilități grave sau complexe (de exemplu, supraviețuitorii torturii, persoanele cu dizabilități, copiii neînsoțiți). Sistemul bazat pe solicitare riscă să excludă persoanele care nu cunosc acest drept sau nu sunt în măsură să îl revendice. Recomandare: Permitea prelungirii perioadei de 3 luni prin evaluare individuală, în special pentru cazurile complexe. Autoritatea competentă ar trebui să informeze în mod proactiv beneficiarii eligibili despre acest drept și să faciliteze procesul de depunere a cererii, în conformitate cu obligația de protecție prevăzută de art. 3 al Convenției privind drepturile copilului și art. 24 al Pactului internațional privind drepturile civile și politice.		Se acceptă. Prevederea ce viza modificarea termenului de cazare a fost exclusă din proiect.
	7.	Legea nr. 270/2008 Art. 33 alin. (2) și 91 alin. (3) (Asistență financiară) Ambele prevederi privind asistența financiară pentru solicitanții de azil au fost abrogate prin această lege. Sprijinul în natură (cazare, hrană, îmbrăcăminte, produse de igienă, transport) este reglementat în prezent prin Hotărârea Guvernului nr. 720/2025. OHCHR își exprimă îngrijorarea cu privire la această modificare. Eliminarea unui drept prevăzut în legislația primară fără o garanție legală echivalentă slăbește protecția juridică a solicitanților de azil. Hotărârile Guvernului pot fi modificate sau abrogate fără aprobarea Parlamentului, ceea ce creează riscul ca beneficiarii să piardă sprijinul dacă Hotărârea nr. 720/2025 este modificată. Recomandare: Fie (a) menținerea unei prevederi în Legea nr. 270/2008 care să stabilească dreptul la condiții materiale adecvate		Nu se acceptă. Hotărârea Guvernului nr. 720/2025, stabilește un set complex de măsuri de asistență pentru solicitanții de azil, inclusiv cazare, hrană, îmbrăcăminte și alte facilități esențiale. Totodată, în ceea ce privește beneficiarii de protecție internațională, menținerea unor dispoziții privind ajutorul bănesc în Legea nr. 274/2011 ar genera o necorelare între cadrul legal și capacitățile reale de implementare și finanțare ale statului, având în vedere lipsa resurselor destinate pentru

		de primire, iar modalitățile de implementare să fie delegate Hotărârii Guvernului; fie (b) modificarea Legii nr. 270/2008 pentru a incorpora prin referință standardele prevăzute de Hotărârea nr. 720/2025 și pentru a solicita aprobarea Parlamentului pentru orice reducere a acestora. De asemenea, ar trebui instituit un mecanism accesibil de depunere a plângerilor pentru solicitanții de azil care nu beneficiază de sprijin adecvat.	acest scop și creșterea numărului de beneficiari de protecție internațională.
8.	Legea nr. 139/2007 Art. 17 alin. (1) lit. a) (Incluziune financiară) Accesul la calitatea de membru al asociațiilor de economii și împrumut a fost extins pentru străinii care dețin permis de ședere. Textul anterior se referea la cetățenii Republicii Moldova și apatrizi; noua formulare înlocuiește „apatrizii” cu „străinii care dețin permis de ședere”. OHCHR salută ferm extinderea drepturilor de incluziune financiară pentru titularii permiselor de ședere. Îngrijorare: Modificarea, în forma actuală, poate elimina neintenționat dreptul existent al apatrizilor care nu dețin permis de ședere, deoarece termenul „apatrizi” este eliminat și înlocuit cu titularii permisului de ședere. Recomandare: Modificarea art. 17 alin. (1) lit. a) astfel încât să prevadă „cetățenii Republicii Moldova, apatrizii sau străinii care dețin permis de ședere”, pentru a păstra dreptul existent al apatrizilor. Se recomandă examinarea posibilității de extindere a acestui drept și asupra solicitanților de azil ale căror cereri sunt pendinte de șase luni sau mai mult. Informațiile privind acest drept ar trebui comunicate proactiv prin centrele de integrare.	Nu se acceptă. Este important de menționat că, apatrizii la fel sunt titulari ai cărții de rezidență. Prin urmare această categorie de străini nu este exclusă de la calitate de membru la asociațiile de economii și împrumut.	
9.	Legea nr. 198/2007 Art. 19 alin. (1) lit. b²), 28 alin. (1²) și 28 alin. (5) lit. d) (Asistență juridică de urgență — detenție) Noul art. 19 alin. (1) lit. b²): Străinii aflați în proceduri de luare în custodie publică beneficiază în mod expres de asistență juridică de urgență garantată de stat. Noul art. 28 alin. (1²): La solicitarea persoanei sau a autorității de executare, oficiul teritorial de asistență juridică este obligat să desemneze un avocat de serviciu.	Nu se acceptă. În conformitate cu prevederile Legii nr. 200/2010, articolul 64 alin. (5) Până la luarea în custodie publică, străinul are dreptul: a) să cunoască motivele înaintării cererii de luare în custodie publică; b) să fie asigurat, în cel mult 3 ore din momentul privării libertății de mișcare, cu un apărător	

		Noul art. 28 alin. (5) lit. d): Asistența juridică de urgență este inclusă ca formă de asistență juridică calificată în procedurile de luare în custodie publică. OHCHR susține ferm aceste modificări, care răspund unei lacune critice existente de lungă durată. Lipsa unei obligații legale explicite de acordare a asistenței juridice încă de la începutul detenției era incompatibilă cu standardele relevante în domeniul drepturilor omului. Îngrijorare: Mecanismul prevăzut la art. 28 alin. (1²) este bazat pe solicitare („la solicitarea”), ceea ce poate lăsa fără reprezentare juridică persoanele aflate în dificultate, care nu își cunosc drepturile sau nu sunt în măsură să comunice în limba română. De asemenea, nu este prevăzut un termen maxim pentru desemnarea avocatului de serviciu. Recomandare: (a) Desemnarea avocatului de serviciu să fie automată la notificarea oricărei proceduri de luare în custodie publică care implică un străin, fără a fi necesară o solicitare. (b) Stabilirea unui termen maxim pentru desemnare, care să nu depășească 24 de ore. (c) Obligatorietatea informării străinilor deținuți cu privire la dreptul lor la asistență juridică, într-o limbă pe care o înțeleg, încă din primul moment al privării de libertate. (d) Legea ar trebui să prevadă în mod explicit că detenția solicitanților de azil reprezintă o măsură de ultim resort, supusă unei revizuirii judiciare periodice.	ales sau cu un avocat din oficiu, în conformitate cu Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat; La fel, Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (CNAJGS) dispune de un act special elaborate în acest sens, care reglementează procedura și modalitate de acordare a asistenței juridice de urgență: Regulamentul cu privire la procedura de solicitare și desemnare a avocatului pentru acordarea asistenței juridice de urgență https://www.cnajgs.md/ro/acte-normative/regulamentul-cu-privire-la-procedura-de-solicitare-si-desemnare-a-avocatului-pentru-acordarea-asistentei-juridice-de-urgenta Mai mult ca atât, asistența juridică se acordă doar în baza cererii, conform art. 25 a legii nr. 198/2007. Proiectul a fost consultat cu CNAJGS și a fost luată în considerare opinia CNAJGS.
10.		Legea nr. 198/2007 Art. 20 lit. h) (Asistență juridică pentru apatrizi) Art. 20 lit. h) a fost modificat pentru a extinde asistența juridică calificată și asupra solicitanților recunoașterii statutului de apatrid, pe lângă categoriile acoperite anterior. OHCHR salută această extindere ca un pas important spre asigurarea echității procedurale. Persoanele apatride se numără printre cele mai invizibile din punct de vedere administrativ și cele mai puțin protejate juridic.	Nu se acceptă. Propunerile asupra modificărilor aduse Legii nr. 198/2007 au fost consultate cu CNAJGS în cadrul procedurii de consultare publică. (a se vedea avizul CNAJGS nr. 97 din 11.05.2026). La fel, instituirea obligației de notificare automată a oficiului teritorial de asistență

		Îngrijorare: Nota informativă recunoaște că, în practică, asistența juridică pentru apatrizi este acordată în principal în etapa de contestare după emiterea unui refuz, și nu de la începutul procedurii de determinare, care reprezintă etapa cea mai importantă și cu cel mai mare impact asupra drepturilor persoanei. Accesul la asistență depinde de depunerea unei cereri verbale sau scrise de către solicitant, ceea ce multe persoane apatride pot fi incapabile să facă din cauza barierelor lingvistice sau a lipsei de informare. Recomandare: (a) Obligarea Inspectoratului General pentru Migrație (IGM) să notifice automat oficiul teritorial competent de asistență juridică imediat după recepționarea oricărei cereri de recunoaștere a statutului de apatrid, fără a solicita o cerere separată din partea solicitantului. (b) Garantarea accesului la asistență juridică încă de la inițierea procedurii de determinare a statutului de apatrid. (c) Instruirea personalului IGM pentru desfășurarea unei informări proactive privind drepturile la asistență juridică.	juridică pentru toate cererile de recunoaștere a statutului de apatrid, indiferent de necesitatea reală sau de capacitatea financiară a persoanei de a-și angaja un avocat ales, ar depăși scopul mecanismului de asistență juridică garantată de stat și ar putea genera utilizarea disproporționată a resurselor disponibile, pentru că unele persoane au suficiente mijloace financiare pentru a contracta un avocat plătit. În ceea ce privește informarea solicitanților, aspectele respective urmează a fi abordate prin ajustarea procedurilor operaționale interne. În ceea ce privește instruirea personalului, s-a luat act de recomandare. Măsurile de consolidare a capacităților instituționale sunt prevăzute în documentele de politici relevante din domeniul migrației și azilului.
11.	Legea intră în vigoare la o lună de la publicare. Excepție: Art. I pct. 1 și 4 (înlocuirile terminologice aferente noii Legi privind admiterea, șederea și supravegherea străinilor) intră în vigoare la 1 iunie 2027. OHCHR înțelege rațiunea tehnică a intrării în vigoare etapizate. Totuși, perioada de tranziție creează incertitudine juridică pentru străini, funcționarii publici și furnizorii de asistență juridică, care vor trebui să aplice simultan cadre juridice diferite până în anul 2027. Recomandare: Guvernul ar trebui să emită orientări tranzitorii clare, care să specifice ce prevederi se aplică imediat și care sunt amânate. De asemenea, ar trebui instituit un mecanism de monitorizare care să urmărească impactul asupra protecției	Se acceptă. Este de menționat că unele prevederi vor intra în vigoare o dată cu Legea privind admisă, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova; Totodată, Ministerul Afacerilor Interne este în proces de elaborare a cadrului normativ subsecvent.	

			drepturilor în perioada de tranziție, cu o atenție deosebită asupra eventualelor lacune care afectează solicitanții de azil, refugiații și persoanele apatride.	
18.	Congresul Național al Ucrainenilor (aviz recepționat pe pagina particip.gov.md)	1.	În mare majoritate susținem modificările propuse cu excepția unor modificări minore și anume: a) considerăm ca este necesar de a lăsa în textul legii sintagmei descrise de "cazuri speciale", deoarece lipsa descrierii clare poate crea divergențe în înțelegere și dificultăți de interpretare de organe care sunt obligate de a lucra cu străinii cu cazuri speciale.	Nu se acceptă. Proiectul conține definirea noțiunii de „beneficiari de protecție internațională sau azil politic cu necesități speciale”, iar art. 6 conține reglementări specifice cu referire la această noțiune.
		2.	b) considerăm, ca este necesar de a lăsa posibilitate de a obține și ajutor material de străini sau familii, care nu sunt capabile de autoîntreținere și în afară de cazare și hrană au nevoie speciale, cauzate de starea sănătății și etc (hrana specială în cazuri de îmbolnăviri specifice, de ex.mucoviscidoza). Aceste cazuri vor fi rare și tratate special, dar pe parcursul practicii noastre din 2022 am avut adresări de aceste familii.	Nu se acceptă. Hotărârea Guvernului nr. 720/2025, stabilește un set complex de măsuri de asistență pentru solicitanții de azil, inclusiv cazare, hrană, îmbrăcăminte și alte facilități esențiale. Totodată, în ceea ce privește beneficiarii de protecție internațională, menținerea unor dispoziții privind ajutorul bănesc în Legea nr. 274/2011 ar genera o necorelare între cadrul legal și capacitățile reale de implementare și finanțare ale statului, având în vedere lipsa resurselor destinate pentru acest scop și creșterea numărului de persoane care beneficiază de protecție internațională în contextul regional actual.
		3.	c) considerăm ca în art.19.1. este necesar de a lăsa termen de 6 luni pentru cazare, ca pentru străinii și familiile lor în stare de imposibilitate de autoîntreținere termen de 3 luni este prea mic pentru luarea măsurilor de integrare.	Se acceptă. Prevederea ce viza modificarea termenului de cazare a fost exclusă din proiect.
		4.	d) Considerăm ca art.33 privind colaborarea cu organizații nonguvernamentale este necesar de a fi lăsat în textul legii.	Se acceptă. Proiectul nu aduce modificări la art. 33.
19.	Înaltul Comisariat al Națiunilor	1.	Observații generale: UNHCR salută eforturile reflectate în proiectul de lege de consolidare și actualizare suplimentară a cadrului juridic care	Se acceptă. Comentariu de precizare.

	Unite pentru Refugiați aviz nr. MDACH/HCR/112 din 19.05.2026	reglementează integrarea străinilor în Republica Moldova, în lumina evoluțiilor normative și de politici recente din domeniile migrației și azilului, pe care Republica Moldova le promovează, în principal, ca parte a procesului sau de aderare la UE. UNHCR apreciază în mod pozitiv intenția de a îmbunătăți eficiența, accesibilitatea și caracterul incluziv al măsurilor de integrare, precum și de a consolida coordonarea interinstitucională și cooperarea cu organizațiile naționale și internaționale fără scop lucrativ. UNHCR observa, de asemenea, în mod pozitiv o serie de amendamente propuse menite să îmbunătățească coordonarea procesului de integrare, inclusiv instituirea unui grup de lucru interinstitucional, elaborarea unor planuri individualizate de integrare bazate pe necesitățile identificate și implicarea sporită a autorităților publice relevante și a organizațiilor necomerciale în implementarea măsurilor de integrare. Astfel de măsuri pot contribui la crearea unui cadru de integrare mai coerent, previzibil și adaptat nevoilor persoanelor vizate.	
		2. Observații specifice: 1. Limitări privind domeniul de aplicare a legii a. Accesul în timp util la măsurile de integrare UNHCR observă că, în dispoziția referitoare la organizarea sesiunilor de acomodare socioculturală, obligatorii pentru beneficiarii protecției internaționale, amendamentul prevăzut la pct. 10.1 (art. 10 alin. (7)) înlocuiește termenul fix de 90 de zile cu formularea „o perioadă rezonabilă, în funcție de capacitatea instituțională”. Aceste sesiuni includ instruiți privind valorile și tradițiile naționale, statul de drept și principiile acestuia, sistemul de organizare politico-administrativă al Republicii Moldova, diversitatea culturală și normele conviețuirii pașnice. Deși UNHCR nu are preocupări specifice cu privire la această nouă formulare, se recomandă includerea solicitanților de azil în aceste sesiuni, în pofida excluderii lor explicite din domeniul de aplicare al legii. Ar putea fi vizate anumite categorii de solicitanți de azil, precum cei care au depus o cerere și se află pe teritoriul țării pentru	Se acceptă. Sesiunile de acomodare socioculturală se vor organiza într-un termen de până la 6 luni de la data obținerii protecției internaționale. Din proiect a fost exclusă sintagma „în funcție de capacitățile instituționale disponibile”, dat fiind faptul că termenul anterior de 90 de zile a fost substituit cu termenul de 6 luni.

		o perioadă determinată de timp (de exemplu, câteva luni), cei care sunt angajați în muncă sau cei proveniți din aceeași țară de origine. Accesul prompt la măsurile de integrare constituie o componentă esențială a integrării timpurii și a incluziunii efective. În plus, din punct de vedere practic, organizarea instruirilor pentru grupuri mai mari ar reduce costurile și ar spori impactul acestora. Accesul timpuriu la măsurile de integrare îmbunătățește atât rezultatele de protecție, cât și perspectivele de incluziune pe termen lung pentru persoanele strămutate forțat. Promovarea autonomiei încă de la început reduce dependența, păstrează demnitatea, consolidează coeziunea socială și permite refugiaților și solicitanților de azil să contribuie economic și social la comunitățile gazdă. Aranjamentele privind soluțiile cuprinzătoare ar trebui dezvoltate cât mai devreme posibil, iar în practică, amânarea accesului la cursuri de limbă, educație, ocuparea forței de muncă și orientare comunitară până la acordarea formală a statutului de protecție internațională prelungește adesea excluderea și crește costurile viitoare de integrare. Prin urmare, măsurile de integrare ar trebui să fie disponibile și solicitanților de azil, în special având în vedere durata frecventă a procedurilor de azil și dovezile clare că incluziunea timpurie susține rezultate mai sustenabile de integrare atât pentru indivizi, cât și pentru societățile gazdă.	
	3.	b. Accesul la măsurile active ale pieței muncii (MAPM) pentru beneficiarii de protecție temporară Beneficiarii protecției temporare sunt în prezent excluși din domeniul de aplicare al legii. Aceștia au acces la servicii de bază de ocupare a forței de muncă, însă rămân excluși de la măsurile active ale pieței muncii (MAPM), inclusiv formarea profesională, subvențiile pentru ocuparea forței de muncă și alte forme de sprijin pentru integrarea pe piața muncii, prevăzute ca parte a măsurilor de integrare din lege. stimula ocuparea calificată, ar promova autonomia și ar reduce dependența. Analizele socio-economice disponibile indică, de	Se acceptă. Proiectul a fost completat cu Articolul V. prin care se vor aduce modificări Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, prin care beneficiarii de protecție temporară acordată în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 vor beneficia de măsuri active de ocupare a forței de muncă.

		asemenea, un potențial semnificativ de activare pe piața muncii în rândul beneficiarilor protecției temporare, în timp ce impactul fiscal estimat pare gestionabil și ar putea fi implementat gradual. O creștere a ocupării formale ar putea contribui, în timp, la venituri fiscale mai mari, contribuții mai ridicate la asigurările sociale și la creșterea puterii de cumpărare. În același timp, extinderea planificată a măsurilor active ale pieței muncii (MAPM) în 2026, inclusiv în contextul Planului de creștere al UE pentru Republica Moldova și al reformelor mai ample ale Guvernului în domeniul pieței muncii, creează condiții favorabile pentru includerea graduală a unor beneficiari suplimentari, fără a genera presiuni disproporționate asupra sistemului existent. Documentele de planificare guvernamentale disponibile public indică faptul că bugetul și capacitatea de implementare pentru MAPM în 2026 sunt preconizate să crească de patru ori comparativ cu anii anteriori. UNHCR recomandă modificarea Legii nr. 274/2011 și a Legii nr. 105/2018 pentru a permite beneficiarilor protecției temporare accesul la măsurile active ale pieței muncii. În acest sens, ar putea fi luate în considerare următoarele amendamente: • a. La art. 2 alin. (2) lit. (b) din Legea nr. 274/2011, se completează textul cu următoarea formulare: „cu excepția accesului la măsurile de promovare a ocupării forței de muncă și la măsurile active ale pieței muncii, în condițiile stabilite de Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj”. b. La art. 2 alin. (2) din Legea nr. 105/2018, după referința la „Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova” se adaugă următoarea formulare: „inclusiv persoanele menționate la art. 2 alin. (2) lit. (b) din aceeași lege”.	
4.	Măsuri de protecție privind sprijinul material și cazarea pentru beneficiarii vulnerabili ai protecției internaționale UNHCR ia act cu îngrijorare de amendamentele propuse la art. II pct. 1 și 2, prin care se abrogă art. 33 alin. (2) și art. 91 alin. (3) din	Se acceptă parțial. Prevederea ce viza modificarea termenului de cazare a fost exclusă din proiect.	

		Legea nr. 270/2008, care ofereau posibilitatea beneficiarilor protecției internaționale de a solicita asistență financiară pentru o perioadă de șase luni. În plus, în temeiul art. I pct. 19.1, art. 27 alin. (2) din Legea nr. 274/2011 este modificat astfel încât durata posibilității de cazare gratuită pentru beneficiarii vulnerabili ai protecției internaționale este redusă de la șase la trei luni. Luate împreună, aceste modificări pot reduce semnificativ nivelul sprijinului material disponibil în perioada inițială de integrare pentru beneficiarii protecției internaționale cu nevoi speciale și cu perspective limitate de autonomie financiară imediată. UNHCR reamintește că beneficiarii protecției internaționale se confruntă adesea, și după recunoașterea statutului, cu dificultăți semnificative, inclusiv în ceea ce privește accesul la locuințe stabile, ocuparea unui loc de muncă, servicii de sănătate și alte servicii esențiale. Persoanele în vârstă, persoanele cu dizabilități, gospodăriile monoparentale, supraviețuitorii violenței și persoanele cu afecțiuni medicale grave pot necesita perioade mai îndelungate de sprijin și cazare pentru a atinge un nivel minim de stabilitate și o integrare sustenabilă. În acest context, eliminarea simultană a posibilității de solicitare a asistenței financiare și reducerea perioadei de cazare pot crește riscurile de lipsă de adăpost, sărăcie extremă, excluziune socială și adoptare a unor mecanisme negative de adaptare, reducând totodată perspectivele de integrare pe termen lung. Deși nota explicativă face trimitere la forme alternative de sprijin material prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 720/2025, UNHCR observă că aceste măsuri sunt destinate solicitanților de azil, ca parte a condițiilor materiale de recepție, și nu beneficiarilor protecției internaționale după recunoașterea statutului. De asemenea, nota explicativă nu demonstrează în mod suficient că beneficiarii protecției internaționale vor continua să aibă acces efectiv la un sprijin material adecvat în urma amendamentelor propuse. UNHCR mai arată că, în temeiul art. 31 alin. (1) din Regulamentul	Cu referire la acordarea ajutorul bănesc, Hotărârea Guvernului nr. 720/2025, stabilește un set complex de măsuri de asistență pentru solicitanții de azil, inclusiv cazare, hrană, îmbrăcăminte și alte facilități esențiale. Totodată, în ceea ce privește beneficiarii de protecție internațională, menținerea unor dispoziții privind ajutorul bănesc în Legea nr. 274/2011 ar genera o necorelare între cadrul legal și capacitățile reale de implementare și finanțare ale statului, având în vedere lipsa resurselor destinate pentru acest scop și creșterea numărului de persoane care beneficiază de protecție internațională în contextul regional actual.
--	--	---	--

		(UE) 2024/1347 al Parlamentului European și al Consiliului (Regulamentul privind calificarea), care va intra în vigoare la 12 iunie 2026 pentru statele membre ale UE, beneficiarii protecției internaționale ar trebui să aibă acces la securitate socială și asistență în condiții echivalente cu cele aplicabile cetățenilor naționali. Deși Republica Moldova nu este stat membru al Uniunii Europene, acest aspect este relevant în contextul procedurii sale de aderare și al alinierii la acquis-ul comunitar. În consecință, chiar dacă statele păstrează o anumită marjă de apreciere în ceea ce privește forma asistenței acordate, reformele care reduc garanțiile existente ar trebui să continue să asigure condiții compatibile cu demnitatea umană și cu integrarea efectivă. UNHCR recomandă reanalizarea propunerii de abrogare a art. 33 alin. (2) și a art. 91 alin. (3) din Legea nr. 270/2008, precum și menținerea posibilității de cazare gratuită pentru beneficiarii vulnerabili ai protecției internaționale pentru o perioadă de șase luni, în conformitate cu art. 27 alin. (2) din Legea nr. 274/2011. Orice reformă a cadrului de asistență ar trebui să asigure că beneficiarii protecției internaționale continuă să aibă acces efectiv la un sprijin material și la servicii de cazare adecvate, în special în perioada inițială de integrare și în cazurile care implică situații de vulnerabilitate accentuată.	
	5.	Crearea noului grup de lucru și elaborarea Planului individual de integrare (PII) Art. 34 din Legea nr. 274/2011, care reglementează mecanismul de coordonare a procesului de integrare, este modificat pentru a include crearea unui „Grup de lucru interinstituțional privind incluziunea străinilor în măsurile de integrare”. Se prevede, de asemenea, la alin. (1) al acestui articol, ca organizarea și funcționarea acestuia să fie aprobate de Guvern. Potrivit alin. (2) al art. 34 modificat, „Grupul de lucru se întrunește de două ori pe an sau ori de câte ori este necesar pentru a discuta planurile individuale de integrare pentru străini, elaborate în conformitate cu art. 22, pentru a evalua procesul de integrare și a	Se acceptă. Art. 22 conține prevederi potrivit cărora autoritatea competentă pentru străini poate supune examinării cazurile speciale și complexe. La fel, art. 34 a fost ajustat potrivit recomandării.

		identifica deficiențe în implementarea activităților de integrare, pentru a planifica activități comune și pentru a sistematiza informațiile în domeniul integrării.” În art. 22 modificat se prevede că „planul individual de integrare se elaborează pe baza nevoilor individuale identificate în cadrul interviului prevăzut la art. 21 de către autoritatea competentă pentru străini”. De asemenea, se stipulează că grupul de lucru poate fi implicat în elaborarea PII în cazurile beneficiarilor cu nevoi speciale. Art. 30 și noul art. 30¹ prevăd în continuare implicarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, respectiv a Ministerului Sănătății, în procesul de elaborare a planurilor individuale de integrare. În consecință, implicarea mai multor actori în elaborarea PII, în special în situațiile în care mecanismele de trimitere sunt utilizate în exces, poate crea o procedură excesiv de complexă, conducând potențial la întârzieri și la acumularea unui număr mare de cazuri restante. UNHCR recomandă ca grupul de lucru să își mențină un rol sistemic, axat pe supravegherea cadrului normativ general și a implementării măsurilor de integrare, fără a fi implicat în mod sistematic în elaborarea PII. Legea nr. 274/2011, astfel cum este modificată, ar trebui să definească în mod clar procedura de elaborare a PII, specificând că acesta este întocmit de lucrători sociali sau responsabili de caz desemnați în cadrul autorității competente pentru străini. Numai în circumstanțe excepționale și specifice, cazurile ar trebui escaladate către grupul de lucru și/sau către structurile instituționale ale ministerelor. Aceste circumstanțe excepționale ar trebui să fie clar definite în actul normativ care reglementează organizarea și funcționarea grupului de lucru.	
	6.	Acces echitabil al persoanelor apatride la măsuri de integrare UNHCR observă că persoanele apatride care au reședința legală în Republica Moldova se confruntă cu provocări de integrare comparabile cu cele întâmpinate de beneficiarii protecției internaționale, în special în ceea ce privește accesul la ocuparea forței de muncă, educație, servicii de sănătate și alte servicii	Nu se acceptă. Programul de integrare prevăzut de Legea nr. 274/2011 a fost conceput ca un mecanism special de sprijin destinat beneficiarilor de protecție internațională și azil politic, având în vedere vulnerabilitatea

		esențiale, unde cunoașterea limbii române constituie adesea o condiție practică prealabilă. Conform legislației naționale, cunoașterea limbii de stat este necesară sau facilitează în mod semnificativ accesul efectiv la o gamă largă de drepturi și oportunități, inclusiv interacțiunea cu autoritățile publice, participarea la educație și accesul pe piața muncii. În conformitate cu Legea nr. 200/2010, persoanele apatride sunt recunoscute ca o categorie distinctă de străini cu reședință legală și care beneficiază de un set de drepturi și obligații. În același timp, Legea nr. 274/2011 are drept scop facilitarea integrării sociale, economice și culturale a străinilor care au reședință legală în Republica Moldova. În practică însă, cadrul juridic actual nu asigură faptul că persoanele apatride beneficiază de măsuri de integrare în mod echitabil comparativ cu beneficiarii protecției internaționale, deși ambele categorii pot necesita sprijin specific pentru a atinge autonomia și a participa pe deplin în societate. În opinia UNHCR, această distincție nu este justificată. Toate măsurile de integrare disponibile în prezent pentru beneficiarii protecției internaționale, inclusiv cursurile gratuite de limbă română, planurile individualizate de integrare, serviciile de consiliere și alte forme de sprijin, ar trebui să fie accesibile în mod egal persoanelor apatride care au reședința legală în țară. Mai concret, art. 5 alin. (1) lit. (a) din Legea nr. 274/2011 stabilește măsurile de integrare pentru toate categoriile de străini acoperite de domeniul de aplicare al legii (art. 2 alin. (1)), incluzând astfel și persoanele apatride. Cu toate acestea, art. 6 (atât înainte, cât și după modificare) reglementează accesul la asistență pentru persoanele cu nevoi speciale, în condiții specifice, exclusiv pentru beneficiarii protecției internaționale. În art. 3, care conține definițiile utilizate în lege, doar beneficiarii protecției internaționale sunt menționați explicit ca fiind o categorie cu nevoi speciale acoperită de lege. O anumită incertitudine este generată și de faptul că art. 17 privind accesul la asistență socială și securitate socială se aplică în mod egal tuturor categoriilor de străini acoperite de domeniul de aplicare al	sporită a acestei categorii și caracterul forțat al deplasării acestora. Totodată, persoanele apatride beneficiază deja de măsurile generale de integrare prevăzute de lege, inclusiv acces la educație, muncă, servicii sociale și cursuri de studiere a limbii române, în condițiile stabilite de legislație.
--	--	---	--

		legii. În plus, art. 11 privind cursurile de limbă română prevede la alin. (10) că beneficiarii protecției internaționale beneficiază gratuit de aceste cursuri, în timp ce la alin. (8) se stipulează că persoanele apatride au acces la cursuri contra cost (deși pot fi acordate anumite facilități). În final, UNHCR ia act de faptul că Capitolul II al legii, intitulat „Desfășurarea procesului de integrare”, prevede o serie de drepturi și măsuri de integrare pentru toți străinii incluși în domeniul de aplicare al legii, inclusiv persoanele apatride. Cu toate acestea, doar beneficiarii protecției internaționale pot fi incluși în programul de integrare, care include planul individual de integrare (art. 21 și următoarele). UNHCR înțelege că accesul la drepturi și servicii ar putea să nu fie identic pentru cele două categorii de străini (persoane apatride și beneficiari ai protecției internaționale). Cu toate acestea, dispozițiile legii par să varieze semnificativ în ceea ce privește domeniul lor de aplicare, generând o anumită incertitudine cu privire la ce se aplică fiecărei categorii. În plus, situația persoanelor apatride din Republica Moldova, vulnerabilitatea acestora și nevoia de integrare sunt de o natură similară cu cea a beneficiarilor protecției internaționale, iar acest aspect ar trebui reflectat în mod corespunzător în lege. UNHCR recomandă clarificarea domeniului de aplicare al legii în ceea ce privește diferitele categorii de străini și asigurarea faptului că persoanele apatride beneficiază de drepturi și servicii similare în materie de integrare cu cele acordate beneficiarilor protecției internaționale. Dispoziții indicative în acest sens includ art. 6, art. 11 și art. 21 și următoarele din Legea nr. 274/2011.	
	7.	Informații care trebuie furnizate beneficiarilor protecției internaționale Art. 8 din Legea nr. 274/2011 prevede la alin. (3) „informarea străinului cu privire la drepturile și obligațiile sale la momentul recunoașterii statutului de apatrid sau de beneficiar al protecției internaționale (printre altele)”. Alineatul este modificat pentru a include necesitatea comunicării într-o limbă pe care persoana o	Nu se acceptă. În procesul de informare, persoanei i se înmână un pliant cu drepturi și obligații sau acestea îi sunt transmise pe adresa de e-mail.

			înțelege, însă elimină prevederea potrivit căreia beneficiarul trebuie să semneze un document oficial care atestă faptul că a fost informat. Trebuie reiterat că drepturile și obligațiile unei persoane recunoscute ca apatrid sau ca beneficiar al protecției internaționale sunt numeroase și implică interacțiunea cu diverse instituții. În acest context, se recomandă furnizarea unui document scris, tradus într-o limbă pe care persoana o înțelege, care să fie înmănat beneficiarilor și care să includă și informații privind modul de solicitare a măsurilor de integrare. UNHCR recomandă includerea, la alin. (3) al art. 8 modificat din Legea nr. 274/2011, a prevederii potrivit căreia informarea privind conținutul drepturilor și obligațiilor, inclusiv accesul la măsurile de integrare ale străinilor, la momentul recunoașterii statutului de apatrid sau de beneficiar al protecției internaționale (printre altele), trebuie să fie furnizată în scris, într-o limbă pe care persoana o înțelege.	
20.	Female Support Force (aviz recepționat pe pagina particip.gov.md)	1.	<i>Comentarii la Proiectul de lege pentru modificarea anumitor acte normative (privind integrarea străinilor în Republica Moldova).</i> Comentariile sunt prezentate de Asociația Obștească „Ukrainian Women Refugee Network „Female Support Force”, înregistrată în Republica Moldova de către femeile refugiate din Ucraina, al cărei obiectiv principal este de a oferi ajutor cetățenilor ucraineni care locuiesc în prezent în Republica Moldova. În numele organizației noastre, exprimăm sincere mulțumiri Republicii Moldova, Guvernului Republicii Moldova, Ministerelor de resort, Autorităților Publice Centrale și Locale, precum și tuturor Instituțiilor de Stat și subdiviziunilor structurale care, încă din primele zile ale războiului pe scară largă din Ucraina, participă activ la sprijinirea refugiaților ucraineni, oferindu-le protecție, siguranță, acces la servicii de bază și posibilitatea de a-și găsi o „a doua casă” în Republica Moldova. Asociația Obștească „Female Support Force” salută elaborarea proiectului de lege care vizează perfecționarea mecanismului de integrare a străinilor în Republica Moldova, precum și	Se acceptă. Comentariu de precizare.

		implementarea unei abordări complexe și intersectoriale a integrării persoanelor care au nevoie de protecție și sprijin. Experiența practică de activitate a Female Support Force cu femei refugiate, copii, persoane afectate de consecințele conflictului armat, precum și victime ale violenței bazate pe gen demonstrează necesitatea acordării unei atenții suplimentare anumitor aspecte ale implementării practice a mecanismelor de integrare.	
	2.	<u>Este necesară clarificarea statutului persoanelor beneficiare de protecție temporară și asigurarea continuității măsurilor de sprijin pentru integrare.</u> Atragem atenția asupra faptului că legislația Republicii Moldova prevede instituția protecției temporare ca una dintre formele de protecție a cetățenilor străini. În același timp, în proiectul de lege prezentat, beneficiarii protecției temporare nu sunt menționați în mod direct printre categoriile de persoane vizate de măsurile de integrare. Lipsa unei mențiuni directe poate crea dificultăți practice în aplicarea uniformă a mecanismelor de integrare. Considerăm că excluderea beneficiarilor protecției temporare din mecanismele de integrare nu corespunde situației reale create în Republica Moldova începând cu anul 2022, precum și nevoilor reale ale persoanelor care locuiesc deja de peste patru ani pe teritoriul țării, muncesc, studiază, își cresc copiii și fac parte din viața socio-economică a statului. În pofida caracterului temporar al protecției acordate, un număr semnificativ de refugiați ucraineni se află în mod obiectiv în Republica Moldova pentru o perioadă îndelungată. Mulți dintre aceștia nu au posibilitatea de a se întoarce în siguranță în Ucraina în viitorul apropiat, din cauza continuării ostilităților, distrugerii locuințelor, lipsei accesului la infrastructura de bază și a amenințărilor la adresa vieții și securității. În acest context, accesul beneficiarilor de protecție temporară la măsurile de integrare nu este o chestiune de politică migrațională pe termen lung, ci un instrument necesar pentru asigurarea autonomiei	Se acceptă. Proiectul a fost completat cu Articolul V. prin care se vor aduce modificări Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, prin care beneficiarii de protecție temporară acordată în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 vor beneficia de măsuri active de ocupare a forței de muncă.

		lor sociale și economice de bază și pentru reducerea nivelului de vulnerabilitate. Includerea beneficiarilor de protecție temporară în rândul categoriilor de persoane vizate de măsurile de integrare este un aspect important în asigurarea accesului beneficiarilor de protecție temporară la: - cursuri gratuite de limba română; -programe de adaptare socială și culturală; -servicii de plasare a forței de muncă; -înregistrarea la unitățile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM); -orientare profesională și consiliere; - programe de formare profesională și recalificare; -măsurile de stimulare a ocupării forței de muncă; -informații privind drepturile și obligațiile pe piața muncii; -accesul la programe de sprijinire a activității antreprenoriale și înregistrarea activității independente; - indemnizația de șomaj, cu respectarea condițiilor prevăzute de lege; - servicii sociale și mecanisme de asistență socială; - includerea în sistemul de asigurări medicale; - cazarea gratuită pentru o perioadă care nu depășește 3 luni, în centre de cazare administrate de autoritatea competentă pentru străini, în cazul în care beneficiarul protecției temporare are nevoi speciale care se încadrează în categoria situațiilor speciale prevăzute de articolul din Legea Republicii Moldova nr. 274/2011; - asistență informațională și juridică; -măsurile de protecție împotriva discriminării și a excluziunii sociale. În legătură cu cele expuse mai sus, solicităm revizuirea abordării privind excluderea beneficiarilor protecției temporare din domeniul de aplicare al Legii Republicii Moldova nr. 274/2011 și prevederea posibilității extinderii asupra acestora a principalelor măsuri de integrare necesare pentru asigurarea unui nivel de trai decent, a accesului la servicii medicale, educație, piața muncii, adaptare	
--	--	--	--

			socială și participare eficientă la viața publică din Republica Moldova pe durata șederii lor în țară. Recomandăm includerea beneficiarilor de protecție temporară în sfera de aplicare a Legii nr. 274/2011 ținând seama de condițiile speciale, de restricțiile și de caracterul temporar al statutului acestora, precizând modul concret în care se va asigura continuitatea sprijinului de integrare pentru această categorie de persoane, fără a modifica conceptul general al legislației privind integrarea străinilor.	
		3.	Suplimentar, considerăm important să fie luate în considerare următoarele aspecte ale versiunii propuse a proiectului de lege: 1. Proiectul de lege prevede eliminarea alineatului (2) al articolului 33 și a alineatului (3) al articolului 91 din Legea nr. 270/2008 „Cu privire la azilul în Republica Moldova”. Considerăm că aceste dispoziții nu ar trebui eliminate, deoarece acest lucru va duce la o reducere semnificativă a nivelului garanțiilor sociale pentru persoanele care beneficiază de protecție internațională, inclusiv cetățenii Ucrainei care au obținut statutul corespunzător în Republica Moldova. Excluderea acestor puncte poate duce la reducerea garanțiilor minime pentru un nivel de trai decent pentru categoriile cele mai vulnerabile de refugiați, ceea ce, la rândul său, poate atrage după sine sărăcia, izolarea socială și lipsa de adăpost. Având în vedere cele de mai sus, recomandăm eliminarea din proiectul de lege a următoarelor dispoziții: - articolul II punctul 1; - articolul II punctul 2; care prevăd abrogarea alineatului (2) al articolului 33 și a alineatului (3) al articolului 91 din Legea nr. 270/2008.	Nu se acceptă. Hotărârea Guvernului nr. 720/2025, stabilește un set complex de măsuri de asistență pentru solicitanții de azil, inclusiv cazare, hrană, îmbrăcăminte și alte facilități esențiale. Totodată, în ceea ce privește beneficiarii de protecție internațională, menținerea unor dispoziții privind ajutorul bănesc în Legea nr. 274/2011 ar genera o necorelare între cadrul legal și capacitățile reale de implementare și finanțare ale statului, având în vedere lipsa resurselor destinate pentru acest scop și creșterea numărului de persoane care beneficiază de protecție internațională în contextul regional actual.

		4.	În conformitate cu proiectul de lege, la articolul I, subpunctul 19.1 al punctului 19, se propune să se includă punctul (2) din articolul 27 al Legii nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova într-o nouă redacție, care prevede reducerea duratei de cazare gratuită a persoanelor care beneficiază de protecție internațională sau azil politic și care au nevoi speciale, de la 6 luni la 3 luni. Considerăm că reducerea propusă a duratei de ședere de la 6 la 3 luni poate avea un impact negativ asupra categoriilor de persoane cele mai vulnerabile, inclusiv copii, persoane cu dizabilități, persoane vârstnice, femei însărcinate, victime ale violenței, persoane cu tulburări psihice și comportamentale, precum și alte persoane cu nevoi speciale, menționate în mod direct în proiectul de lege. Trebuie avut în vedere că aceste categorii de persoane au, în mod obiectiv, nevoie de o perioadă mai îndelungată de adaptare, de parcurgere a procedurilor medicale, sociale și administrative, precum și de integrare în societatea Republicii Moldova. Pentru mulți dintre ei, termenul de trei luni este insuficient pentru a atinge un nivel minim de stabilitate a traiului, pentru a obține acces la asistență medicală, la angajare, la sprijin social și la alte servicii de bază. Având în vedere cele de mai sus, recomandăm menținerea fără modificări a versiunii actuale a normei menționate în ceea ce privește durata acordării cazării gratuite. Exprimăm sincere mulțumiri Republicii Moldova pentru examinarea constructivă și pozitivă a observațiilor la proiectul de lege.	Se acceptă. Prevederile privind modificarea termenului de cazare au fost excluse din proiect.
21.	People in Need (recepționat pe poșta electronică. Document înregistrat cu nr.	1.	Totodată, printre principalele recomandări rezultate din analiză se numără: - Elaborarea și diseminarea unui ghid național privind integrarea străinilor, destinat autorităților publice locale, ONG-urilor și sectorului privat; - Elaborarea planurilor locale de integrare la nivel municipal;	Se acceptă parțial. A fost ajustat art. 34 din proiect, conform recomandărilor înaintate. Totodată, s-a luat act de propunerile înaintate privind elaborarea și diseminarea unui ghid național privind integrarea

	4544 din 20.05.2026)		- Instituirea unor grupuri locale de lucru în Bălți și Cahul/Comrat pentru consolidarea coordonării locale și extinderea acoperirii teritoriale.	străinilor, planurilor locale de integrare la nivel municipal și instituirea unor grupuri de lucru regionale.
Notificări și avize repetate în procedura de expertizare				
1.	Centrul de Armonizare a Legislației Notificare pe platforma legiferare.gov.md		CAL validează proiectul național.	S-a luat act.
2.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Aviz nr. 19/3206 din 15.06.2026	1.	La Art. I 1.1. Pct. 4 de completat cu textul „ , la forma gramaticală corespunzătoare”, în scopul asigurării coerenței normative.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform propunerii indicate în aviz.
		2.	La pct. 6 subpct. 6.3, în cuprinsul noțiunii „beneficiari de protecție internațională sau azil politic cu necesități speciale” textul „ <i>violență psihologică, psihică sau sexuală, victime și prezumate victime ale violenței în familie</i> ” se substituie cu textul „ <i>infracțiuni, victime ale violenței împotriva femeilor și violenței în familie</i> ”, în scopul corelării terminologiei utilizate cu prevederile Legii nr. 45/2007 privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.	Se acceptă parțial. În noțiune a fost inclusă sintagma: „victime ale violenței împotriva femeilor și violenței în familie”, conform Legii nr. 45/2007. Cu referire la „victime ale infracțiunilor”, propunerea nu poate fi acceptată, deoarece noțiunea „victime ale infracțiunilor” are un caracter prea general și extinde nejustificat sfera beneficiarilor cu necesități speciale. El ar putea include victime ale furtului, escrocheriei, distrugerii bunurilor, infracțiunilor economice etc., fără ca acestea să genereze automat necesități speciale de integrare. Totodată, formularea propusă în proiect urmărește identificarea categoriilor de persoane care, prin natura experiențelor traumatice suferite, pot necesita măsuri suplimentare de integrare și asistență, fiind

			aliniată terminologiei utilizate în domeniul azilului și protecției internaționale. În plus, formularea actuală din proiect este inspirată din terminologia utilizată în legislația UE privind azilul și recepția solicitanților de protecție internațională, unde sunt considerate persoane vulnerabile, indiferent de tipul de infracțiune: • victimele traficului de ființe umane; • persoanele care au fost supuse torturii; • victimele violului; • victimele altor forme grave de violență psihologică, fizică sau sexuală; • victimele violenței în familie. Aceste categorii au legătură directă cu necesitatea unor măsuri speciale de integrare și asistență.
3.	La pct. 20, în cuprinsul art. 22 alin. (5), textul „cu respectarea măsurilor de protecție socială și, după caz,” se substituie cu textul „și la alte măsuri de protecție socială, inclusiv”, în scopul asigurării clarității normei.		Nu se acceptă. Intenția normei nu este să prevadă accesul beneficiarului la măsuri de protecție socială ca activitate distinctă a planului, ci să stabilească faptul că integrarea pe piața muncii trebuie realizată cu respectarea garanțiilor și măsurilor de protecție socială prevăzute de legislație. Prin urmare, sintagma are rol de protecție, nu de măsură de integrare separată.
4.	La pct. 25, în cuprinsul art. 30, se exclude lit. d), în scopul eliminării normelor redundante și evitării dificultăților de interpretare și aplicare. <i>Argumentare:</i> În contextul acceptării de către autorul proiectului a propunerii formulate anterior privind modificarea lit. b), se constată că atribuția prevăzută la lit. d) este inclusă în conținutul lit. b) potrivit căreia autoritatea competentă „implementează măsuri de		Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform propunerii indicate în aviz.

			asistență socială, prin intermediul structurilor de asistență socială, în condițiile Legii nr. 547/2003 a asistenței sociale”. Astfel, menținerea concomitentă a celor două prevederi ar conduce la o reglementare redundantă, întrucât atribuția de „acordare a asistenței în cazurile speciale prevăzute la art. 6 și 27”, prevăzută la lit. d), reprezintă o formă de asistență socială care se încadrează în categoria măsurilor reglementate la lit. b).	
		5.	La Art. V Pct. 1 se expune în următoarea redacție: „1. Articolul 2 se completează cu alineatul (6), cu următorul cuprins: „(6) Beneficiarii de protecție temporară, acordată în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, beneficiază de acces la măsurile de ocupare a forței de muncă până la data de 1 martie 2027.”.”	Se acceptă parțial. Stabilirea expresă în lege a termenului de 1 martie 2027 nu acceptă, în contextul în care Uniunea Europeană a decis prelungirea aplicării mecanismului de protecție temporară², iar Republica Moldova urmărește alinierea cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene în acest domeniu, instituirea unui termen fix ar conduce la limitarea accesului beneficiarilor de protecție temporară la măsurile de ocupare a forței de muncă. Totodată, menținerea reglementării într-o formulare generală contribuie la încurajarea integrării pe piața muncii și a participării active a beneficiarilor de protecție temporară la viața economică, pe întreaga durată în care aceștia beneficiază de protecție temporară. Totodată, nu se estimează o creștere semnificativă a numărului de beneficiari ai acestor măsuri după această dată, întrucât persoanele care intenționează să se integreze pe piața muncii vor accesa, în mod firesc, măsurile active de ocupare într-un

² Propunerea de decizie de prelungire a protecției temporare: https://home-affairs.ec.europa.eu/proposal-decision-extending-temporary-protection-until-4-mar-2028_en

				termen cât mai apropiat de obținerea dreptului de a le accesa, pentru a beneficia cât mai curând de acestea.
		6.	Subpct. 2.2 se expune în următoarea redacție: „2.2. se completează cu alineatul (2) și (3) cu următorul cuprins: ”(2) Prin derogare de la art. 21 alin. (1) lit. n), beneficiarii de protecție temporară incluși în măsurile de ocupare a forței de muncă până la data 1 martie 2027 continuă să beneficieze de acestea, cu menținerea statutului de șomer pe perioada participării la măsurile de ocupare a forței de muncă, în condițiile prezentei legi. (3) Beneficiarii de protecție temporară care își pierd statutul de șomer pot fi înregistrați în calitate de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă.”.”. <i>Argumentare:</i> Având în vedere că proiectul urmează a fi examinat în lectura a II-a în Parlament, reiterarea propunerilor este justificată de necesitatea asigurării consecvenței, coerenței și corectitudinii legislative. Totodată, reiterăm observația formulată anterior privind necesitatea reglementării exprese a termenului de implementare, ca element esențial pentru aplicarea uniformă a normei.	Se acceptă parțial. Se acceptă instituirea unei norme care să asigure continuitatea participării beneficiarilor de protecție temporară la măsurile de ocupare a forței de muncă și posibilitatea înregistrării acestora în calitate de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, după încetarea statutului de șomer. Propunerea a fost inclusă în proiect, prin completarea art. 21 cu alin. (6¹) și (6²). Totodată, nu se acceptă indicarea expresă a datei de 1 martie 2027, întrucât durata aplicării regimului de protecție temporară este dependentă de evoluțiile de la nivelul Uniunii Europene, iar Republica Moldova urmărește alinierea cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene în acest domeniu.
		7.	La nota de fundamentare compartimentul 4.2 Textul „beneficiarilor efectivi ai măsurilor active ar putea constitui circa 53 persoane.” se substituie cu textul „beneficiarilor efectivi ai măsurilor active ar putea constitui circa 163 persoane.”, iar textul „cheltuielile anuale estimate pentru aproximativ 53 de beneficiari” se substituie cu textul „cheltuielile anuale estimate pentru aproximativ 163 de beneficiari”, în scopul actualizării datelor de impact și asigurării corectitudinii estimărilor financiare.	Se acceptă. Informațiile incluse în Nota de fundamentare pentru compartimentul 4.2. au fost ajustate conform avizului.
3.	Ministerul Sănătății	1.	MS nu are obiectii si propuneri la proiect.	S-a luat act.

	Notificare pe platforma legiferare.gov.md			
4.	Ministerul Educației și Cercetării Notificare pe platforma legiferare.gov.md	1.	MEC validează proiectul	S-a luat act.
5.	Ministerul Culturii Notificare pe platforma legiferare.gov.md	1.	Ministerul Culturii a examinat suplimentar proiectul de lege și comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
6.	Ministerul Finanțelor Aviz nr. 07-4-04/220 din 16.08.2026	1.	Ca urmare a analizei proiectului definitivat, constatăm că autorul proiectului a ținut cont de obiecțiile expuse în avizul ministerului expediat anterior cu nr. 07/4- 03/156/789 din 20.05.2026.	S-a luat act.
		2.	Totodată, proiectul de lege a fost completat cu prevederi noi față de versiunea avizată anterior, în acest sens atenționăm următoarele. La art. I, pct. 25, lit. b) din proiect textul „implementarea măsurilor de asistență socială prin structurare a asistenței sociale, în condițiile Legii nr. 574/2003”, atestă riscul generării unor implicații financiare suplimentare asupra sistemului de asistență socială, prin extinderea aplicării măsurilor de asistență socială asupra străinilor, fără estimarea numărului de beneficiari, a tipurilor de servicii/măsuri care urmează a fi acordate și a sursei de acoperire financiară. Prin urmare, se consideră necesar completarea Notei de fundamentare cu estimarea impactului bugetar și precizarea că implementarea măsurilor se va realiza în limita alocațiilor aprobate anual de către instituțiile responsabile.	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată.
		3.	La art. V, se constată că extinderea accesului beneficiarilor de	Se acceptă.

		protecție temporară la măsurile active de ocupare a forței de muncă și la indemnizația de șomaj, implică cheltuieli financiare suplimentare. Potrivit Notei de fundamentare, costurile aferente implementării măsurilor respective sunt estimate la 4,2-5,1 mil. lei anual pentru măsurile active de ocupare a forței de muncă și circa 95,0 mii lei anual pentru acordarea indemnizațiilor de șomaj. Concomitent, deși, Nota de fundamentare indică faptul că cheltuielile aferente măsurilor active de ocupare a forței de muncă urmează a fi acoperite din fondurile prevăzute pentru implementarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aceasta nu conține informații suficiente privind corelarea costurilor estimate cu resursele financiare disponibile. De asemenea nu este identificată distinct sursa de finanțare pentru acoperirea cheltuielilor aferente acordării indemnizațiilor de șomaj și nu este justificată acoperirea integrală a impactului financiar generat de prevederile propuse, fapt ce poate genera riscuri privind asigurarea sustenabilității financiare a măsurilor propuse. Totodată, autorul menționează necesitatea ajustării sistemului informațional al ANOFM în vederea ținerii evidenței beneficiarilor străini și măsurilor active de ocupare. Deși partenerii de dezvoltare (UNDP și UNHCR) și-au exprimat disponibilitatea de a sprijini acoperirea costurilor aferente, în cazul lipsei acestor mijloace financiare, va apărea un risc iminent ca povara respectivă să fie transferată integral asupra bugetului de stat. În contextul celor relatate, se propune completarea Notei de fundamentare cu estimarea impactului financiar și sursele de finanțare aferente implementării proiectului.	Nota de fundamentare a fost completată.
	4.	La art. VI, textul „expirarea termenului de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova” se propune de substituit cu textul „1 ianuarie 2027”, întru respectarea art. 17 alin. 2 din Legea nr. 181/2014 precum și pentru a evita asumarea unor angajamente neacoperite financiar.	Nu se acceptă. Implementarea prevederilor legii nu generează cheltuieli bugetare suplimentare imediate care să impună amânarea intrării în vigoare.

				1) Pentru măsurile active de ocupare a forței de muncă și pentru studierea limbii române sunt planificați bani în documentele de politici menționate în nota de fundamentare. 2) Pentru desfășurarea măsurilor de integrare, nu vor fi necesare cheltuieli suplimentare din bugetul de stat; 3) Pentru activitatea Grupului de lucru privind includerea străinilor în programe și măsuri de integrare, nu vor fi necesare cheltuieli din bugetul de stat.
7.	Casa Națională de Asigurări Sociale Notificare pe platforma legiferare.gov.md	1.	Casa Națională de Asigurări Sociale comunică lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
8.	Comisia Națională a Pieței Financiare Aviz nr. 07-4/2268 din 09.06.2026	1.	Lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.

9.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Demers nr. 08/3475 din 26.06.2026 – pentru prezentarea informațiilor suplimentare pentru nota de fundamentare	1. Prin scrisoarea cu nr. 19/2689 din nr. 15.05.2026, emisă în procesul de avizare a proiectului cu număr unic 418/MAI/2026, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (în continuare – MMPS) a propus includerea beneficiarilor de protecție temporară în categoria persoanelor eligibile pentru măsurile de ocupare a forței de muncă. Totodată, s-a propus ca accesul la aceste măsuri să fie limitat până la data de 1 martie 2027, corespunzător termenului de expirare a regimului de protecție temporară. Ulterior, prin avizul repetat cu nr. 19/3206 din 15.06.2026, emis în procesul de expertizare a proiectului, MMPS a reiterat propunerea privind aplicarea modificărilor propuse la Legea nr. 105/2018 doar până la data de 1 martie 2027. Menționăm că, la momentul extinderii protecției temporare prin Hotărârea Guvernului nr. 26/2026, în nota de fundamentare a proiectului s-a menționat expres că va avea loc „ultima extindere a termenului” de protecție temporară până în martie 2027. Modificarea propusă la Legea 105/2018 are drept scop asigurarea unei tranziții eficiente a beneficiarilor de protecție temporară către alte forme de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova prin facilitarea integrării acestei categorii de străini pe piața muncii. Potrivit angajamentelor asumate prin Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, reforma „Consolidarea politicilor active privind piața muncii și facilitarea participării pe piața muncii, precum și combaterea muncii nedeclarate și a exploatarei prin muncă”, urmărește creșterea substanțială a numărului beneficiarilor de măsuri active de ocupare a forței de muncă: cu 400% față de nivelul înregistrat în anul 2024. Precizăm că, având la bază considerentele de ordin financiar, pentru anul 2026 cheltuielile aferente implementării modificărilor propuse au acoperire din resursele financiare alocate prin Agenda de reforme, și nu va genera impact financiar asupra bugetului. Menționăm că argumentarea suplimentară a MMPS în contextul avizului Ministerului Finanțelor asupra aspectelor financiare care	Se acceptă. Informația a fost inclusă în Nota de fundamentare.
----	--	--	--

		vizează Legea nr. 105/2018 sunt prevăzute și valabile exclusiv pentru implementarea accesului la măsuri până la data de 1 martie 2027. Prin urmare propunem următoarea redacție pentru argumentarea financiară din Nota de fundamentare: „Luând în considerare criteriile de eligibilitate prevăzute de legislație, precum și barierele administrative, lingvistice, informaționale și de mobilitate, se estimează că aproximativ 25% dintre persoanele beneficiare de protecție temporară șomere se vor înregistra la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), respectiv circa 1069 persoane. Datele ANOFM indică faptul că aproximativ 5% din totalul persoanelor șomere înregistrate anual în Republica Moldova sunt ulterior incluse în măsuri active de ocupare a forței de muncă. Prin urmare, aplicând această ipoteză prudentă, numărul estimat al beneficiarilor efectivi ai măsurilor active ar putea constitui circa 163 persoane. Costul mediu per beneficiar variază în funcție de tipul și durata măsurilor, fiind estimat la aproximativ 26.000 lei pentru măsuri de durată mai scurtă (mobilitatea forței de muncă, formare profesională de scurtă durată, instruire la locul de muncă) și aproximativ 31.500 lei pentru măsuri de durată mai mare, inclusiv formare profesională extinsă, subvenționarea locurilor de muncă și alte măsuri de stimulare. Astfel, cheltuielile anuale estimate pentru aproximativ 163 de beneficiari se situează între 4.2 și 5.1 milioane lei. Având în vedere data intrării în vigoare a proiectului și faptul că protecția temporară are un caracter limitat în timp, costurile vor fi proporționale cu perioada de aplicare. Cheltuielile aferente implementării măsurilor active de ocupare a forței de muncă pentru beneficiarii de protecție temporară vor fi acoperite din fondurile prevăzute în subprogramul 9008 „Protecția șomerilor” pentru anul 2026, mijloace financiare reies din implementarea acțiunii „Consolidarea politicilor active privind	
--	--	---	--

		piața muncii și facilitarea participării pe piața muncii, precum și combaterea muncii nedeclarate și a exploatării prin muncă”, incluse în Agenda de reforme aferente planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 260/20253. Pentru anul 2027 (maxim 6 luni, reieșind din pct. 2.2 al proiectului) vor fi acoperite din bugetul de stat subprogramul 9008, resurse financiare estimate în CBTM 2027–2009, respectiv pentru anul 2027, sunt estimate circa 198.000,00 mii lei. Până în prezent, aproximativ 2.500 de cetățeni ucraineni, inclusiv beneficiari de protecție temporară, sunt angajați formal, pentru aceștia fiind declarate contribuțiile obligatorii de asigurări sociale de stat. Având în vedere o rată estimată a șomajului de 4%, o rată de înregistrare la ANOFM de 50%, precum și criteriile de eligibilitate prevăzute de legislație, impactul financiar asupra bugetului asigurărilor pentru șomaj este nesemnificativ. Se estimează că doar aproximativ 5 persoane ar putea întruni condițiile necesare pentru a beneficia efectiv de indemnizație de șomaj. Cuantumul mediu estimat al indemnizației este de aproximativ 3.800 lei lunar, pentru o durată medie de 5 luni, ceea ce conduce la un cost mediu de circa 19.000 lei per beneficiar și un total estimat la aproximativ 95.000 lei, care vor fi acoperite din subprogramul 9008, la acțiunea „Măsuri de protecție socială a șomerilor (CNAS)” din bugetul asigurării de stat. Totodată, în procesul de implementare, din perspectivă tehnică, a fost identificată necesitatea ajustării Sistemului Informațional al ANOFM, în vederea asigurării evidenței beneficiarilor străini ai serviciilor și măsurilor active de ocupare a forței de muncă. Costul estimativ al acestor ajustări este de 100,0 mii lei. Finanțarea va fi asigurată integral de către Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) din resursele instituționale disponibile, în cooperare cu partenerii de dezvoltare (UNDP), garantând astfel implementarea măsurilor preconizate fără a genera presiuni suplimentare asupra bugetului de stat.”.	
--	--	--	--

		2. Urmare celor expuse, MMPS își menține și reiterează propunerea privind includerea, până la data de 1 martie 2027, a beneficiarilor de protecție temporară în categoria persoanelor.	Nu se acceptă. Stabilirea expresă în lege a termenului de 1 martie 2027 nu acceptă, în contextul în care Uniunea Europeană a decis prelungirea aplicării mecanismului de protecție temporară, iar Republica Moldova urmărește alinierea cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene în acest domeniu, instituirea unui termen fix ar conduce la limitarea accesului beneficiarilor de protecție temporară la măsurile de ocupare a forței de muncă. Totodată, menținerea reglementării într-o formulare generală contribuie la încurajarea integrării pe piața muncii și a participării active a beneficiarilor de protecție temporară la viața economică, pe întreaga durată în care aceștia beneficiază de protecție temporară.
		3. În vederea asigurării corectitudinii redactării, reiterăm că la Articolul I, Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 212–220, art. 471), cu modificările ulterioare, la pct. 23 (art. 30), MMPS a propus abrogarea lit. d) și expunerea lit. b) în următoarea redacție: „b) implementează măsuri de asistență socială, prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială, în condițiile Legii nr. 547/2003 cu privire la asistența socială.”. În acest context, se propune completarea Notei de fundamentare cu următorul text: „În conformitate cu prevederilor Legii asistenței sociale nr. 547/2003, asistența socială se acordă străinilor specificați la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, în condiții de egalitate cu cetățenii Republicii	Se acceptă. Informația a fost inclusă în Nota de fundamentare.

		Moldova, cu respectarea criteriilor de eligibilitate prevăzute de legislația în vigoare. În eventualitatea unei creșteri semnificative a numărului străinilor din categoria celor vulnerabili, vor urma următoarele costuri aferente principalelor prestații și servicii sociale. Cu titlu orientativ, principalele prestații și servicii sociale implică următoarele costuri: 1. Valoarea medie a prestației de ajutor social la nivel național a constituit 2 663 MDL per familie. 2. Cuantumul pensiei minime de dizabilitate începând cu 1 aprilie 2025 este: • în cazul dizabilității severe – 2.291,74 MDL; • în cazul dizabilității accentuate – 2.138,96 MDL; • în cazul dizabilității medii – 1.527,83 MDL. 3. Indemnizația lunară pentru îngrijire, însoțire și supraveghere a persoanei cu dizabilități, conform Legii nr. 499/1999, constituie 2.444,52 MDL. 4. Îngrijirea unei persoane cu dizabilități/persoane vârstnice în cadrul unui centru de plasament este de 13.000 MDL. 5. Indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani este de 1.000 MDL 6. Indemnizația unică la nașterea copilului este de 21,886 MDL 7. Serviciul de suport social pentru familiile cu copii: • sub formă de plată unică, în cuantum de până la 4.000 MDL; • sub formă de plăți lunare, în cuantum de până la 700 MDL. Necesitatea alocării resurselor financiare va depinde de numărul efectiv al străinilor eligibili pentru acordarea măsurilor de asistență socială, cheltuielile urmând a fi planificate anual în funcție de evoluția numărului de beneficiari și de resursele bugetare disponibile. Cu titlu de exemplu, pentru un scenariu ipotetic de 1.000 de persoane vulnerabile, impactul bugetar anual estimativ ar putea constitui aproximativ 38,7 milioane lei.	
--	--	--	--

Expertize				
1.	Ministerul Justiției Raport de expertiză nr. 04/1-6586 din 15.06.2026	1.	Aferent redacției proiectului, se remarcă faptul că observațiile și propunerile Ministerului Justiției, expuse prin avizul nr. 04/1-5364 din 15 mai 2026, au fost luate în considerare, proiectul fiind revizuit prin prisma acestora.	S-a luat act.
		2.	Totodată, la forma actuală a proiectului de act normativ se vor lua în considerare următoarele recomandări de îmbunătățire a calității acestuia: În denumirea proiectului, punctul plasat după paranteza „(privind integrarea străinilor în Republica Moldova)” se va exclude.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform propunerii înaintate în aviz.
		3.	La art. I: Subpct. 8.2 și 8.3 se vor comasa, prin urmare dispoziția de modificare se va reda după cum urmează: „8.2. Se completează cu alineatele (1 ¹) și (1 ²) cu următorul cuprins:”.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform propunerii înaintate în aviz.
		4.	La pct. 10, în cuprinsul art. 8 alin. (4), textul „poate purta discuții, oferi consultații” se va revizui, întrucât este imprecis și impropriu limbajului normativ. În acest sens, se va examina oportunitatea substituirii acestuia cu cuvintele „oferă consultații și îndrumare” cu ajustarea ulterioară a textului.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform propunerii înaintate în aviz.
		5.	La pct. 11, aferent redacției propuse pentru art. 10 alin. (4) se relevă o necorelare între caracterul voluntar al participării la programul de integrare și caracterul obligatoriu al unor activități incluse în acesta. Astfel, potrivit definiției noțiunii „program de integrare”, acesta se desfășoară la cererea beneficiarului, iar art. 27 alin. (5), în redacția propusă, prevede includerea în program la cerere. Concomitent, art. 10 alin. (4) stabilește caracterul obligatoriu al sesiunilor de acomodare socioculturală, iar art. 22 alin. (5) prevede includerea obligatorie și cumulativă în planul individual de integrare a anumitor activități. În acest sens, se impune necesitatea corelării normelor, astfel încât să fie stabilit în mod univoc caracterul voluntar sau obligatoriu al participării la programul de integrare și la activitățile aferente acestuia.	Se acceptă. Art. 10 alin. (4) a fost revizuit.
		6.	La pct. 16, în cuprinsul art. 15 alin. (1), cuvântul „stipulate” se va substitui cu cuvântul „prevăzute”.	Se acceptă.

			Proiectul a fost ajustat conform propunerii înaintate în aviz.
7.	Totodată, prevederile propuse la alin. (3) și (4), referitoare la recunoașterea, echivalarea și autentificarea actelor de studii, se vor corela cu art. 18 din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, în vederea excluderii dublării reglementărilor.	Se acceptă. Având în vedere că la propunerea Ministerului Educației și Cercetării, prevederile ce se referă la procedura de recunoaștere, echivalare și autentificare a actelor de studii și calificărilor au fost reglementate în alin. (3) și (4) al art. 15, prin proiect se propune abrogarea art. 18.	
8.	La pct. 17, textul „alineatul (c)” se va substitui cu textul „alineatul (3)”, iar cuvintele „minorii cetățeni ai Republicii Moldova” se vor substitui cu cuvintele „copiii cetățeni ai Republicii Moldova”, în conformitate cu modificarea terminologică propusă la pct. 3.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform propunerii înaintate în aviz.	
9.	La subpct. 19.1, cuvintele „se va substitui” se vor reda la timpul prezent. Observația dată este valabilă, în mod corespunzător, pentru toate cazurile similare din cuprinsul proiectului.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform propunerii înaintate în aviz.	
10.	La pct. 20, în cuprinsul art. 22 alin. (5), formularea „în mod obligatoriu și cumulativ” se va reexamina, întrucât includerea tuturor activităților enumerate, indiferent de nevoile identificate, nu corespunde caracterului individualizat al planului de integrare. Activitățile se vor stabili în funcție de necesitățile individuale constatate în cadrul evaluării beneficiarului.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform propunerii înaintate în aviz. Sintagma „în mod obligatoriu și cumulativ” a fost înlocuită cu „în funcție de nevoile individuale identificate”, dat fiind faptul că la elaborarea planului individual de integrare sunt evaluate necesitățile beneficiarului în domeniul acomodării socioculturale, studierii limbii române, accesului pe piața forței de muncă și la măsurile de protecție socială, precum și, după caz, al accesului la sistemul de învățământ, activitățile corespunzătoare fiind incluse în plan în funcție de nevoile individuale identificate.	
11.	Pct. 23, după cuvintele „se substituie cu” se va completa cu	Se acceptă.	

		cuvântul „cuvintele”.	Proiectul a fost ajustat conform propunerii înaintate în aviz.
12.		La art. IV subpct. 2.1, textul „litera (h)” se va substitui cu textul „litera h)”.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform propunerii înaintate în aviz.
13.		La art. V pct. 2 se va revedea modificarea propusă, deoarece nu se încadrează în dispozițiile tranzitorii a Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj. Potrivit art. 48 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative dispozițiile tranzitorii ale actului normativ cuprind măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate sau înlocuite de noul act normativ. Dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea noilor reglementări cu cele ale actelor normative preexistente, menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări și, după caz, să asigure modificarea altor acte normative. În dispozițiile tranzitorii se indică, după caz, perioada de tranziție necesară implementării dispozițiilor actului normativ și perioada necesară pentru aducerea legislației în conformitate cu noile norme juridice. În acest sens, norma propusă pentru art. 65 alin. (2) nu are caracter tranzitoriu în raport cu Legea nr. 105/2018, întrucât nu reglementează continuarea unor raporturi juridice născute sub imperiul unor reglementări anterioare acestei legi și nici nu asigură trecerea de la vechea reglementare la noua reglementare. Dimpotrivă, aceasta vizează raporturi juridice apărute ulterior adoptării și intrării în vigoare a Legii nr. 105/2018, respectiv raporturi generate în contextul aplicării Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina. Prin urmare, includerea unei asemenea norme în dispozițiile tranzitorii ale Legii nr. 105/2018 este improprie din punct de vedere al tehnicii legislative, deoarece dispozițiile tranzitorii nu pot fi	Se acceptă. Norma propusă a fost inclusă în modificările art. 21, în urma coordonării cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

			utilizate pentru reglementarea unor raporturi juridice noi sau a unor situații apărute ulterior intrării în vigoare a actului normativ de bază.	
2.	Centrul Național Anticorupție Raport de expertiză anticorupție Nr. ELO26/11593 din 22.06.2026		Concluziile expertizei: Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind integrarea străinilor în Republica Moldova) (număr unic 418/MAI/2026) a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne și are ca scop armonizarea și modernizarea cadrului normativ privind integrarea străinilor în Republica Moldova, prin ajustarea terminologică, consolidarea mecanismelor instituționale și extinderea măsurilor de integrare. Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă caracterul definitivat al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 din Legea integrității nr.82/2017. Totodată, menționăm că nota de fundamentare necesită a fi completată și consolidată sub aspectul analizei impactului de reglementare, în special în ceea ce privește fundamentarea integrală a impactului financiar real al măsurilor propuse, delimitarea clară între cheltuielile acoperite din resurse bugetare existente și cele generate de noile intervenții normative, corelarea concluziilor privind neutralitatea bugetară cu estimările și datele statistice prezentate. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată.